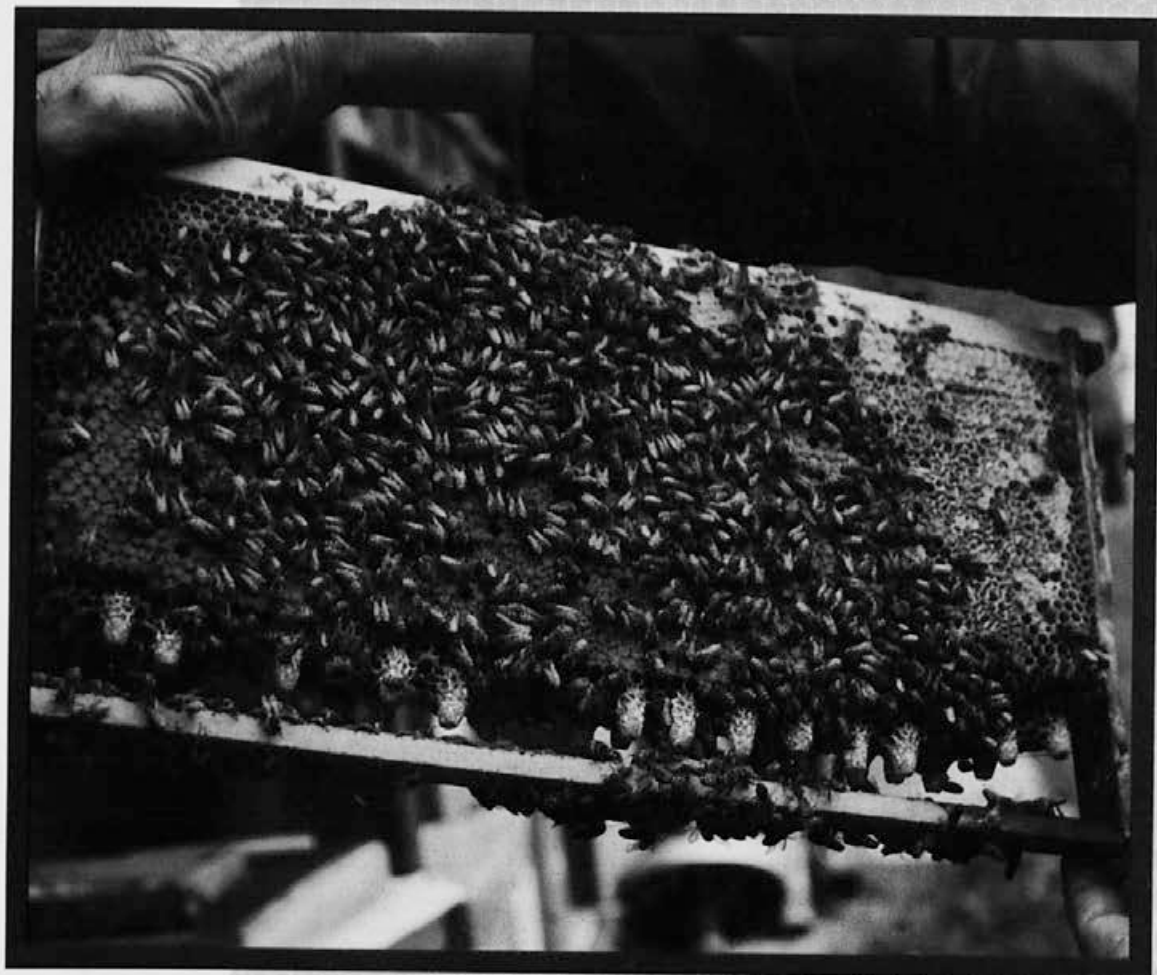

letnik XCVIII - leto 1996

7-8

SLOVENSKI ČEBELAR

leto 1873 - pričetek periodičnega čebelarskega tiska na slovenskem

SLOVENSKI ČEBELAR

Št. 7-8
1. julij 1996
letnik XCVIII

glasilo čebelarских organizacij slovenije

v s e b i n a

c o n t e n t s

Janez Mihelič: Devetnajsto državno srečanje in tekmovanje mladih čebelarjev je bilo 11. maja 1996 v Slovenskih Konjicah	193	Janez Mihelič: The nineteenth meeting and competition of young beekeepers – this year held on the premises of the elementary school »Ob Dravinji« in Slovenske Konjice	193
ČEBELARJEVA MESEČNA OPRAVILA		BEEKEEPER OCCUPATIONS	
Janez Brvar: Čebelarjeva opravila v juliju in avgustu	198	Janez Brvar: Beekeepers occupations in July and August	198
Vida Lešnik: Veterinarski nasveti za julij in avgust	201	Vida Lešnik: The veterinary advice for July and August	201
IZKUŠNJE NAŠIH ČEBELARJEV		EXPERIENCE OF OUR BEEKEEPERS	
Janez Valjavec: Matica v nogavici, učinkovitejši način dodajanja matice čebelji družini	206	Janez Mihelič: How to add Bee queen in any bee colony with nylon woven	202
		Milan Meglič: A new task for beekeepers	206
PRODAJA ČEBELJIH PRIDELKOV		FROM THE FOREIGN LITERATURE	
Franci Jamnik: Nestabilnost svetovnega tržišča z medom	207	Franci Jamnik: Instability of the world honey market	207
OBLJETNICE		ANNIVERSARY	
Janez Mihelič: Čebelar Jože Marenče je praznoval 95. letnico	208	Janez Mihelič: Beekeeper Jože Marenče has celebrated 95 years anniversary	208
izšla je nova čebelarška knjiga	216	A new beekeeping book was published ..	216
Sklepi prve seje novega upravnega odbora ČZD	219	Conclusions from the first sitting of ČZS council	219
Marjan Debelak: Gre za med?	220	Marjan Debelak: It's go like honey	220
Janez Grad: Čmrliji – prijazni krilati kosmatinčki – bližnji sorodniki čebel	220	Janez Grad: Bumble bees for Pleasure	220
IZ DRUŠTVENEGA ŽIVLJENJA		FROM THE LIFE OF THE SOCIETYS	
Janez Mihelič: Zveza čebelarских društev Slovenske Konjice je organizirala odmevno proslavo ob 90-letnici prve čebelarске organizacije	222	Janez Mihelič: A Beekeepers society Slovenian Konjice has organized a celebration of the 90 years of organization	222
NAŠI ZNANI ČEBELARJI		OUR RENOWNED BEEKEEPERS	
Franc Šivic: Okrogla obletnica	225	Franc Šivic: A round anniversary	225
Jože Žerdin: Ko bi bilo takih mladih čebelarjev v deželi ob Muri še več	227	Jože Žerdin: If will be more such beekeepers in the Mura region	227
MALI OGLASI		SMALL ADVERTISEMENTS	
V SPOMIN		IN MEMORIAM	

Slika na naslovni strani: V zrejni satnik z zreliimi matičniki.

DEVETNAJSTO DRŽAVNO SREČANJE IN TEKMOVANJE MLADIH ČEBELARJEV JE BILO 11. MAJA 1996 V SLOVENSKIH KONJICAH

prof. JANEZ MIHELIČ

V soboto, enajstega maja, so bile Slovenske Konjice v znamenju čebelarstva, saj so domači čebelarji v čast 850-letnice Konjic in 90-letnice organiziranega čebelarstva v Slovenskih Konjicah, organizirali kar tri odmevne prireditve: tridnevno čebelarsko razstavo in dobro obiskano prodajo čebeljih pridelkov v Domu upokojencev, devetnajsto državno srečanje in tekmovanje mladih čebelarjev v osnovni šoli Ob Dravinji, za sklep pa je Zveza čebelarskih društev Slovenske Konjice, v katero so včlanjena društva Loče, Slovenske Konjice in Zreče, pripravila zelo lepo proslavo 90-letnice čebelarske organizacije. Na njej so podelili tudi odlikovanja in priznanja.

V osnovni šoli Ob Dravinji v Konjicah so se že jutraj zbrali mentorji in tekmovalci, sprejeli pa so jih domači čebelarji, predstavniki ČZS, vodstvo in učitelji šole ter predstavniki občine. Učenci so šolo okrasili z risbami čebel in čebelnjakov, tako da je bilo ozračje res izjemno.

Kakor na vsakem tekmovanju so se najprej prijavi in nato okrepčali v šolski jedilnici. Vsak udeleženec je prejel tudi vrečko z zbornikom o devetdesetletni zgodovini organiziranega čebelarstva v Slovenskih Konjicah. Po kratkem pozdravnem nastopu domačega pevskega zbora ter pozdravu ravnatelja šole in predstavnika občine Slo-

Tekmovalci so lahko občudovali tudi matice v plemenilčnih pred poslopjem v katerem je bila čebelarska razstava. (Foto: J. Mihelič)

*Mentorji čebelarских kroškov so bili na posvetu mentorjev kritični in so zahtevali več pomoči od ČZS pri njihovem delu.
(Foto: J. Mihelič)*

venske Konjice so dobili navodila za tekmovanje, učiteljice pa so jih po razredih razdelile po starosti v nižjo, srednjo in višjo skupino. Pisna vprašanja je dobila vsaka ekipa, ki je štela po dva člana, na voljo pa so imeli trideset minut. Vprašanja so zajemala predvsem snov, objavljeno v Priročniku za mlade čebelarje, vendar so bila v primerjavi s prejšnjimi leti nekoliko popravljena.

Medtem ko so mladi čebelarji odgovarjali na zastavljena vprašanja, so si mentorji izmenjali izkušnje in si pripovedovali o težavah, s katerimi se srečujejo pri svojem delu. Če povzamem njihove ugotovitve, so problemi mentorjev in čebelarских kroškov od šole do šole različni. Nekatere šole imajo za njihovo delo zelo veliko razumevanja in krožki delujejo brez finančnih proble-

mov. Naj v zvezi s tem omenim prav OŠ Ob Dravinji v Slovenskih Konjicah, saj je za potrebe čebelarского krožka poleg čebelnjaka zgradila tudi poseben objekt s točilnico medu. Nekatere druge šole pa, žal, nimajo posluha za delovanje čebelarского krožka, zato se mentorji in čebelar-ska društva ubadajo z velikimi, predvsem finančnimi problemi. Razlike so tudi med mentorji, saj nekateri na šolah učijo tudi kakšen drug predmet, povečini biologijo, v krožkih, ki so jih ustanovila posamezna čebelar-ska društva, pa so mentorji čebelar-ji, člani društva in sami ne morejo reševati vseh problemov, predvsem ne finančnih, če vodstvo šole nima dovolj razumevanja in mentorju ne pomaga.

Splošna ugotovitev mentorjev pa je bila, da imajo premalo učnih pripomočkov, tako

*Del čebelar-ske razstave v Konjicah, ki so jo pripravili domači čebelarji med drugimi Ivan Videčnik, Franc Žvikart s sinovoma, Alojz Klevže in drugi.
(Foto: J. Mihelič)*

Za mlade čebelarje je višek prireditve podelitev priznanj in nagrad. Letos jim je priznanja podelil predsednik ČZ Slovenske Konjice Maks Tajnikar. (Foto: J. Mihelič)

domačih kot tujih. Priročnik za čebelarje začetnike je zastarel in za učence ni privlačen, pogrešajo letno srečanje mentorjev, na katerem bi se lahko razgovorili o vseh svojih problemih. Predvsem pa se jim zdi krivično, da priznanja prejemajo samo tekmovalci, mentorji pa niti za uspešne nastope svojih učencev niti za dolgoletno delo v krožkih. Mentorji menijo, da bi morala te njihove probleme bolj zavzeto reševati osrednja čebelarska organizacija ČZS, kajti če te pomoči ne bo, bo delo številnih krožkov v prihodnje ogroženo oziroma bodo prenehali delovati. Sprejeli so tudi sklep, da za novega predsednika komisije za čebelarske krožke na ČZS predlagajo Francija Marolta.

Po pogovoru so si mentorji skupaj s tekmovalci ogledali čebelarsko razstavo v Domu upokojencev v središču mesta. Na razstavo je mlade čebelarje, turiste in domačine opozarjal čez cesto razpet transparent. Razstava je bila razdeljena na tri dele: na razstavo starega čebelarskega orodja, razstavo novejših čebelarske opreme (le-to sta pripravila podjetje Rakovec iz Ljubljane in Jože Rihar iz Dobrove) ter na prodajni del, v katerem so obiskovalcem ponudili vse, kar domači čebelarji izdelujejo iz čebeljih pridelkov. Prav ta del razstave me je prijetno presenetil, kajti konjiški čebelarji si zelo prizadevajo, da bi sami izdelali in ponudili kupcem zanimive in kakovostne izdelke iz medu, voska, mlečka, propolisa in cvetnega prahu. Še posebno so s svojo

ponudbo izstopali domači čebelarji Franc Žvikart, Alojz Klevže in Ivan Videčnik, za to pa si zaslužijo priznanje. Na razstavi so sodelovali tudi drugi čebelarji, izdelovalci panjskih končnic, Čebelarstvo Božnar iz Polhovega Gradca, lektarji in svečarji. Takšne, za javnost odprte razstave, so ne samo dobra priložnost za prodajo čebeljih

Mladi čebelarji iz Velenja s svojim mentorjem Matjažem Vehovcem so letos dosegli eno prvo in eno drugo mesto. (Foto: J. Mihelič)

Zelo uspešni so bili tudi mladi čebelarji iz Osnovne šole Polskava pod vodstvom dolgoletnega mentorja Noberta Jedločnika, saj so zasedli prvo mesto v srednji skupini. (Foto: J. Mihelič)

pridelkov, ampak tudi priložnost za promocijo domačih čebelarjev in pridobivanje novih kupcev. Zato bi bilo dobro, da bi jih posnemala tudi druga društva in si tako olajšala prodajo čebeljih pridelkov.

Po ogledu razstave so si mladi čebelarji ogledali tudi mesto, nato pa so jim v šoli postregli s kosilom in lahko so si ogledali že ocenjene teste.

Zmagovalce so čakale tudi bogate nagrade, ki jih je zvečine prispevalo podjetje Medex International iz Ljubljane. Pred razdelitvijo nagrad in razglasitvijo rezultatov je mlade čebelarje nagovoril predsednik Zveze čebelarskih društev Slovenske Korošice Maks Tajnikar. Čestital jim je za uspešno opravljeno tekmovanje in jim zaželel,

REZULTATI TEKMOVANJA NIŽJA – SKUPINA DO DESETEGA MESTA

Mesto – ekipa	Tekmovalca	Točke
1. OŠ G. Š. Šentilj Velenje	Jure Čas, Metoda Završnik	30
2. OŠ Kerenčičevih Pesnica	Andreja Kegl, Janja Laufer	29
3. OŠ Koprivnica	Natalija Pertinak, Benjamin Kozole	28
4. OŠ DR F. P. Ribnica	Matej Klun, Nejc Orel	27
4. OŠ Brežice OČZ Brežice	Zdravko Djurdjevič, Andrejka Kos	27
4. OŠ Krško	Matija Soba, Marko Pleterski	27
7. ČD Mlinšek Velenje	Matjaž Hrnčič, Nejc Kolar	26
7. OŠ Raka	Peter Resnik, Valentin Hruševar	26
7. OŠ M. P. Toledo Velenje	Karlo Lovrič, Matej Pečečnik	26
10. OŠ Hoče	Mitja Beras, Matic Perc	25
10. OŠ Reka-Pohorje	Marko Lorbek, Gregor Šikman	25
10. OŠ Prosenjakovci	Zoran Kozic, Štefan Grabar	25
10. OŠ Domanjševci	Simon Kozic, Tamara Pocak	25

SREDNJA – SKUPINA

Mesto – ekipa	Tekmovalca	Točke
1. OŠ Sp. Polskava	Gregor Leskovar, Darjan Pauman	57
2. OŠ Leskovec pri Krškem	Toni Pirnar, Ksenija Pirnar	56
2. OŠ Boštanj	Miha Pfeifer, Nuša Levstik	56
4. OŠ Brežice OČZ Brežice	Marjan Novoselc, Marko Trajkovski	55
5. OŠ J. Dalmatin Krško	Alojz Kerin, Primož Starc	53
6. OŠ Miklavž na Dravskem p.	Matjaž Blažič, Denis Čuček	50
6. OŠ Prosenjakovci	Barbara Pocak, Cvetka Grabar	50
6. OŠ D. Kumar Ljubljana	Rok Čemžar	50
9. OŠ M.P. Toledo Velenje	Rok Šincek, Damjan Vrenčur	48
10. OŠ Koprivnica	Andrej Lužar, Mario Mirt	46

VIŠJA – SKUPINA

Mesto – ekipa	Tekmovalca	Točke
1. OŠ Radeče	Tomaž Sotler, Darko Kmetič	68
2. Gimnazija Velenje	Matjaž Dragar, Rok Maček	64
2. SHTSPŠ Celje	Andrej Knap	64
4. OŠ Sevnica	Gorazd Šantej, Lidija Vinkler	63
5. OŠ Jurij Dalmatin Krško	Mateja Šoba, Katja Šoba	59
6. Sred. šola SPŠ Ljubljana	Aleš Mirt, Iztok Felicijan	52
7. ČD Velka – Sladki vrh	Edvard Perko, Martin Vezjak	50
8. Leskovec pri Krškem	Jožica Ogorevc, Matic Žvar	48
9. OŠ Žiri	Jure Filipič, Rok Mlinar	40
10. ČD Slov. Konjice	Jure Kuster, Jernej Kuster	36

Izredno lep uspeh sta z drugim mestom v nižji skupini dosegli učenci OŠ Kerencičevih iz Pesnice, Andreja Kegel in Janja Laufer za kar ima največ zaslug njuna dolgoletna mentorica, Marija Mlaker

da bi se še kdaj vrnili v središče Zgornje Dravinjske doline. Po bogatem kulturnem programu je tajnik ČZS Milan Runtas razglasil rezultate tekmovanja. Predsednik Maks Tajnikar je tekmovalcem čestital, nagrade pa jim je izročil namestnik predsednika Ivan Videčnik. Prvih deset mest v vsaki skupini pa so osvojile ekipe, ki so objavljene v razpredelnici.

Zmagovalne ekipe so prejele lepe nagrade in posebna priznanja. Seveda si želimo, da bi bilo nagrad več, zato upamo, jih bo še več na prihodnjem jubilejnim dvajsetem tekmovanju mladih čebelarjev, čeprav še ni znano, kdo ga bo organiziral. Zato vabimo vsa čebelarska društva, ki želijo organizirati prihodnje tekmovanje mladih čebelarjev leta 1997, naj svojo kandidaturo prijavijo ČZS.

Vse čestitke pa veljajo Zvezi čebelar-

skih društev Slovenske Konjice in čebelarskim društvom Zreče, Slovenske Konjice in Loče pri Poljčanah, še posebej pa predsedniku zveze g. Maksu Tajnikarju ter njegovemu namestniku Ivanu Videčniku za zelo

Mentorji in tekmovalci so si ogledali tudi prodajno razstavo in med njimi tudi učenci iz Komende z mentorjem g. Francem Prezljem.

Izredno lepo embalaža za medene napitke je predstavila na razstavi čebelarstva družina Klevže iz Slovenskih Konjic. (Foto: J. Mihelič)

dobro organizacijo tekmovanja. Ravnatelj OŠ Ob Dravinji in celotnemu kolektivu se ČZS zahvaljuje za pomoč in prizadevanje pri izvedbi tekmovanja, prav tako se zahvaljujemo številnim sponzorjem (Medexu, Mizarstvu Krže, Apis d.o.o. Debevc, Čebelarstvu Božnar, tiskarni Kurir, Uniorju Zreče in drugim), ki so omogočili tekmovanje in prispevali nagrade, in seveda vsem tamkajšnjim čebelarjem za prizadevno izvedbo te prireditve.

Še posebna zahvala in priznanje pa velja vsem mentorjem čebelaskih krožkov, zlasti tistim, ki že vrsto let vozijo svoje mlade tekmovalce na tekmovanja po vsej Sloveniji in so jih pripeljali tudi na tekmovanje v Slovenske Konjice, kajti brez njih te prireditve tudi ne bi bilo, na kar, žal, vse prevečkrat radi pozablamo. Še posebej čestitamo tistim mentorjem, katerih tekmovalci so posegli po najvišjih mestih, pa tudi tistim, ki si kot novinci šele nabirajo izkušnje.

Ob koncu lahko rečem, da tekmovanje mladih čebelarjev še vedno izžareva življenjsko moč, zato moramo narediti vse, da ga ohranimo tudi za bodoče rodove mladih čebelarjev.

ČEBELARJEVA OPRAVILA V JULIJU IN AVGUSTU

JANEZ BRVAR

Komaj je minila sicer zapoznena pomlad, že smo sredi poletja. To pa je za čebelarje, predvsem tiste, ki čebelarijo na stalnem mestu, že tudi konec pašne sezone.

Meseca julij in avgust sta pri nas ponavadi najbolj vroča in dostikrat tudi sušna meseca, torej za čebele, če ne med visokogorska smreka ali hoja, dokaj neprijazna.

Za nami so vse pomladne in glavne poletne paše. Novi način kmetovanja, posebej v ravninskih delih Slovenije, je čebelar tako zožil življenjski prostor, da brez čebelarjeve pomoči skoraj ne morejo preživeti. Kje so časi, ko je na travnikih obilo

cvetela otava, avgusta pa ajda? Čebelar je omogočila, da so si nabrale zimsko zalogo hrane, kar je najbolj pomembno. Čebele so imele idealne naravne pogoje za jesensko obnovo družin.

Čebelarji ne bi bili to, kar smo, če tega ne bi videli pravi čas in čebelar v drugi obliki nadoknadili tisto, za kar smo jih s posegom v naravo prikrajšali.

Kaj moramo storiti, da bo to mrtvo letno obdobje za čebele čim bolj prijazno? Prevažalci bomo svoje čebele prepeljali na visokogorsko smreko ali hojo. Tam je še tudi v tem času na razpolago cvetni prah.

Če pa tega ni, se bomo umaknili nekam v bližino vode ali močvirje, kjer je še vedno mogoče najti dovolj cvetja in medicine, da se bodo čebele vsaj z nekaj naše pomoči pripravile na zimovanje.

Nekoliko drugače je za čebelarje, ki čebelarijo na stalnem mestu, največkrat v urbanih naseljih, v bližini svojega doma. Edina prednost teh čebelarjev je, da čebelarim v tem obdobju lažje priskočijo na pomoč. Tedaj je pri čebelah lahko marsikaj narobe, zato moramo postoriti veliko stvari.

Družine so od paše, rojenja ali intenzivnih drugih dejavnosti (cvetni prah, matični mleček) izčrpane. Zaradi rojenja je lahko katera od družin tudi brezmatična. Lahko se zgodi, da trpijo tudi pomanjkanje hrane, če smo jim v pričakovanju nadaljnjega medenja pobrali vse, medenja pa ni bilo. Čeprav je do zime še daleč, se čebele že začenejo stiskati v gručo. Hrano prenašajo tesno ob gnezda, blokirajo matico, tako da se zaležena površina v panju vse bolj zmanjšuje. To se lahko dogaja tudi ob slabi ali izdatni hojevi paši avgusta. Čebelarjem to ni v veselje, saj želimo zazimiti čim večje število mladih čebel, da bo spomladanski začetek nove sezone čim boljši.

Kaj bomo zato storili v teh dveh mesecih?

Julija je za dobrega čebelarja še zadnji čas, da nadoknadi izgubljene ali slabe ter stare matice. Ob dobrem pregledu nad družinami oziroma maticami bomo že iz zapiskov ugotovili, katere matice moramo še menjati.

Čebelarji opazujejo razvoj povzročiteljev gozdnega medenja.

Za lastno vzrejo je seveda zdaj že prepozno. Matice kupimo pri vzrejalcu. Vsak izgubljen dan v tem obdobju bomo občutili spomladi. Matice menjajmo tako, da bodo čim prej začele zalegati.

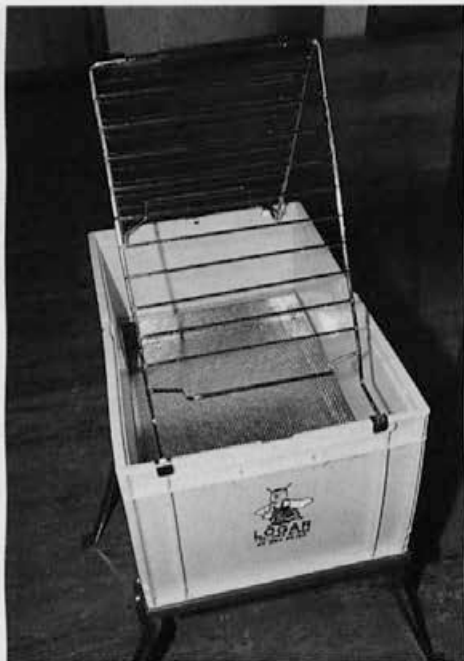
Zadnje čase sam uporabljam Kirarjev način dodajanja matic, saj se je izkazal kot najbolj zanesljiv, ker čebele matico sprejmejo, tako da se zaleganje skoraj ne ustavi. Za ta način menjave in dodajanja matic pa se moramo pripraviti že spomladi. Veliko število čebelarjev me je že spraševalo o tem načinu dodajanja matic, zato naj na kratko povem, kaj potrebujemo za Kirarjev način dodajanja matic in kako to storimo.

Navodilo:

Ko brez spomladi požene močne mlade poganjke, dolge 20 do 30 cm, jih naberemo, stremo v mešalniku ali iztisnemo v sokovniku oziroma vsaj zmeljemo z listi vred v mesoreznici. Nato iz te mase skozi krpo

Rezervne družine in narejenci z mladimi maticami so pogoj za uspešno čebelarjenje v večjih čebelarstvih. (Foto: P. Zdešar)

*Za točenje moramo imeti sodobno opremo.
Foto: J. Mihelič*

(najboljša je gaza) iztisnemo tekočino. Dobljeni tekočini dodamo enako količino domačega sadnega kisa ter jo pustimo dva ali tri dni stati v zaprtem kozarcu na hladnem, da se usede. Odlijemo tekočino, jo vstekleničimo in shranimo.

Preden to tekočino uporabimo, jo še dodatno razredčimo z enako količino domačega sadnega kisa. Tekočino bomo sproti razredčevali, le toliko, kolikor jo bomo potrebovali ($1/2$ dcl tekočine + $1/2$ dcl kisa).

Postopek dodajanja matic pa je takle:

– Ko iz panja odstranimo staro ali slabo matico, stene panja in čebele na satju z majhnim razpršilom poškropimo s to razredčeno tekočino. Matico dodamo neposredno na sat z zalego in jo prav tako poškropimo.

S tem razpršilom čebele in matico umirimo, saj imajo vse enak vonj, in sprejem je tako stoodstoten. Zaleganje se še isti dan nadaljuje.

Čebele in matico poškropimo – ne utopi-mo!

Omenil sem, da je treba stare matice menjati. Za zdajšnje čebelarjenje, pri kate-

rem od spomladi do jeseni spodbujamo matico k obilnemu zaleganju, da bi čebele lahko nabrale čim več, je po mojem mnenju matica stara, ko prezimi eno zimo. Njena reprodukcijska moč je bila toliko izkoriščena, da prihodnje leto že upade. Zato vsako leto menjam 90 odstotkov matic, ohranim pa le najbolj kakovostne, ki jih potrebujem za vzrejni material.

V tem obdobju bomo verjetno tudi zadnjič to leto temeljito uredili gnezdo. Odstraniti je treba vse prizidke, zamenjati staro, trotovo, izkrivljeno ali kako drugače pokvarjeno satje. **Čez zimo v skladišču ne bomo pustili nedodelanega satja!**

Če smo po zadnji paši iztočili ves med in čebele nimajo dovolj naravnega dotoka hrane, jim bomo to nadomestili z dodajanjem v vodi raztopljenega sladkorja. Koliko in kdaj bomo dodajali hrano kot vzpodbudo za zaleganje, nam bo najbolje pokazal panj na tehtnici. Če je tehtnica izravnava, je dovolj še $1/2$ l redke sladkorne raztopine na dan. Dotok hrane pa mora biti reden!

Tisti, ki imamo čebelnjake nekoliko odmaknjene od doma, bomo namesto raztopine uporabili sladkorno testo. Seveda pa je pogoj dovolj velika osnovna zaloga hrane.

Za našo čebelo je še posebej značilno, da začne nekako okrog 20. junija krivulja živalnosti (številčnosti čebel v panju) in tudi zaleganje naglo upadati, če ne posredujemo in ga s tem čim bolj upočasnimo.

Vsem čebelarjem, ki želijo, da bi čebele dobro prezimile in se spomladi dobro in pravočasno razvile, priporočamo, naj v teh, sicer počitniških mesecih, ne pozabijo na svoje čebele. Podobno kot spomladi poskrbimo za hiter razvoj, bomo julija in avgusta poskrbeli za dobro obnovo oziroma pomladitev čebeljih družin. Če ne bo dovolj naravne paše in jo bomo nadomestili s krmljenjem, bodo imele avgusta družinske zalego na osem ali več satih, to pa je tudi pogoj za uspešen začetek nove sezone.

Zavedati se moramo, da avgusta zaležene in septembra izležene čebele ob dobrem prezimljenju aprila prepustijo skrb za nadaljnji razvoj zalege svojim naslednicam v tolikšnem obsegu, v kakršnem so se izglele same. To pa nam pove, da mora

čebelar avgusta čebelam nadomestiti pomanjkanje v naravi. Za nas in naš nadaljnji razvoj bo najbolje, če bomo avgusta, seveda, če ni paše, začeli čebele dražilno krmiti, in to toliko in tako dolgo, da bomo čebeljim družinam povečini že zagotovili tudi potrebno zimsko zalogo hrane. S tem bomo dosegli to, da bomo zazimili množico mladih, zdravih čebel, za pripravo zimske zaloge hrane pa izrabili stare poletne čebele, ki pred zimo tako ali tako odmirajo. Mlade čebele tako ne bodo prezimile izčrpane od priprave dobro predelane zimske zaloge hrane. Panj bo suh in brez odvečne vlage, ki se ob poznem krmljenju pojavi v panju.

Julija in avgusta, če smo s čebelami na izdatni ali manj izdatni gozdni paši, ne smemo pozabiti, da je v tem obdobju zalega pogosto blokirana.

Čeprav je zima še daleč, je razmnoževalni nagon popustil. Čebele že nagonsko skrbijo za svoj obstoj oziroma prezimitev. Gnezdo vse bolj krčijo in med prenašajo ali prinašajo tik ob gnezdo, tako da matici zmanjkuje prostora za zaleganje. Ob gnezdu nastaja vse širši venec hrane. Če je ta posledica medenja, ne bomo dražilno krmiti. S prestavljanjem ali odvzemanjem medenih satov v plodišču in vstavljanjem lepega satja, najbolje je izločeno, bomo matici

sproti širili prostor za zaleganje. Razmisliti pa velja tudi, kako dolgo bomo ostali na jesenski paši.

Ne smemo upoštevati samo zdajšnjih gospodarskih razmer, razmišljajmo tudi o čebelarjenju v prihodnjem letu. Manov med za prezimitev ni najboljši, torej ga moramo iz panja še odstraniti, ga nadomestiti s sladkorjem, poskrbeti, da bodo imele čebele ob kvalitetni hrani za zimo tudi potrebno količino obnožine za spomladanski razvoj, predvsem pa, da moramo vzrediti še dovolj veliko število mladih čebel za zimo.

Čebelarji, ki čebelarijo v nakladnih panjih, točijo med po končanih pašah, vendar le, če ta ne trdi v satju, v tem primeru točimo bolj pogosto. Priporočam, da med dozori, saj je le takšen kvaliteten. Ko točimo pregledamo tudi družino. Označimo panje, ki jim je potrebno zamenjati matice. Sedaj je pravi čas, da v nakladnih panjih odrijemo družine, ki prelegajo ali so preglele, tudi te si označimo, brezmatičarje, ki so izrojili, ali celo trotavce z grbasto zalego. Seveda te družine uredimo čim prej je to mogoče to velja predvsem za brezmatične družine in trotavce. Predvsem pa pri nakladnih panjih v tem času pazimo, da ne izovemo ropanja.

VETERINARSKI NASVET ZA JULIJ IN AVGUST

Julija in avgusta bomo povečini iztočili zadnjo bero medu. Na nekaterih območjih bo avgusta medila še hoja.

Čebelarji ne smemo pozabiti, da moramo čebelam nadomestiti odvzeto hrano s sladkorno raztopino. Prihaja čas začetka pripravljanja čebel na zimovanje. Zazimujemo samo močne družine.

Takoj po končani paši bomo začeli zdraviti varoo z enim od pripravkov:

– Trakove bayvarol (štirje trakovi za eno družino) vstavimo na sat, in sicer dva trakova spredaj in dva zadaj, na četrti in sedmi sat v panju. Zdravilo ne bo pomagalo, če ga potisnemo samo skozi žrelo, kajti zdraviti moramo vse čebele. Tudi če ga vstavimo samo pri napajalniku, ni dovolj, saj čebele še vedno hodijo na izlete.

– Ploščice api life var so zdravilo s

hlapljivimi naravnimi snovmi, ki začasno ali trajno omrtvičijo živčni sistem zajedalca varoe. Zato je treba na podnice vstaviti namaščen papir in ga prekriti z mrežo, tako se varoe nanj ujamejo. Čebelam to ne škoduje.

– Uporabljamo lahko tudi še mravljično kislino.

Ne smemo pa pozabiti, da zdravljenja samo enega čebelnjaka ne bodo uspešna, če zdravljenje ne bo usklajeno na širšem območju. Prihaja čas, ko bomo opazili neizleglo zalego. To lahko kaže na različna obolenja, zato moramo poiskati vzrok. Obstaja namreč velika možnost pojava hude gnilobe čebelje zalege. Posledica le-te je pogosto lahko stalna oslabeledost družine, tako da se družina v vsem pašnem obdobju ne okrepi. Vzrok za to sta lahko varoa ali

poapnela zalega, zaradi majhnega števila čebel pa lahko izbruhne tudi huda gniloba čebelje zalege.

Izbruh hude gnilobe čebelje zalege velikokrat povzročijo čebelarji sami, ker ne poiščejo vzroka za padec družine in v isti nerazkužen panj s starim satjem stresejo roj njihovih družin ali pa od družin neznanega izvora. Delna preventiva je že, če damo roj vsaj za 48 ur (ne vemo, kako dolgo je visel na veji) v temen in hladen prostor, da čebele porabijo vso prineseno zalogo hrane, šele nato pa ga stresemo v razkužen panj. Ne smemo jim pozabiti dati hrane. Huda gniloba čebelje zalege se kaže v presledkasti zalegi, ostankih neizlegle zalege, vbočenih in naluknjanih pokrovčkah. Če skozi zabodemo iglo, bomo izlekli lepljivo gmoto z vonjem po kleju.

Včasih se lahko zgodi, da družina zapusti panj. Gre za tako imenovani roj v sili, za ta pojav pa moramo poiskati vzrok. Če ugotovimo bolezenske znake, pokličemo specialista za zdravstveno varstvo čebel.

Spore hude gnilobe čebelje zalege so zelo odporne in jih s težavo uničimo. Zato moramo vnaprej izvajati preventivne ukrepe:

- vsaj enkrat na mesec pregledjmo zalego,
- čebelam ne krmimo medu, v katerem smo našli spore,
- čim pogosteje obnavljajmo satje (na tri leta zamenjajmo vsega),
- razkužujmo panje, orodje in čebelnjak,
- vse izločeno satje 30 minut prekuhamo pri 120 °C,
- ne prestavljajmo satja med družinami,
- ne kupujmo čebeljih družin brez opravljenega veterinarskega pregleda.

Če se bomo držali nasvetov, se bomo morda lahko izognili pojavu hude gnilobe čebelje zalege.

V prihodnji številki bomo govorili o pretresanju čebeljih družin.

Veterinarski zavod Slovenije OE Maribor
dr. vet. med. Vida Lešnik

Izkušnje naših čebelarjev

MATICA V NOGAVICI, UČINKOVITEJŠI NAČIN DODAJANJA MATICE ČEBELJI DRUŽINI

JANEZ VALJAVEC

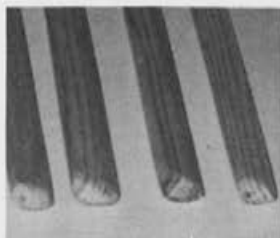
Mnogo je načinov dodajanja matic. V tem članku je opisan še en izviren način dodajanja matic g. Janeza Valjevca, ki ga bodo preizkusili predvsem manjši čebelarji, upam da uspešno.

Urednik

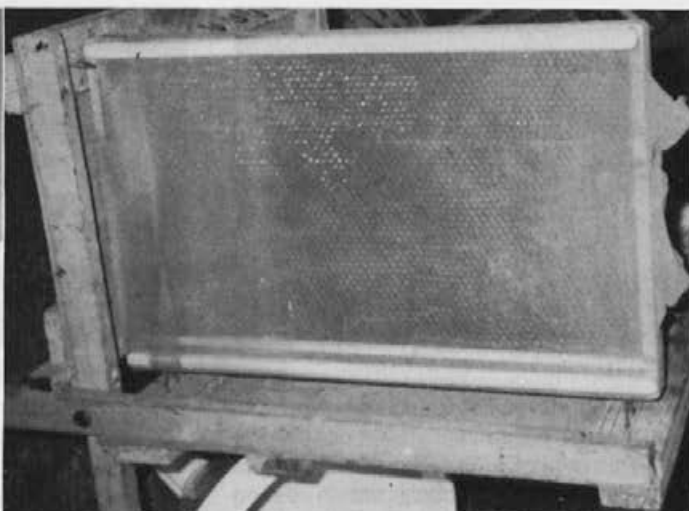

Pripomočki, ki jih potrebujemo za dodajanje.
(Foto: J. Valjavec)

Že dolgo je znano, da na pridobitno vrednost čebelje družine zelo vpliva kakovost matice. Ta pa ni odvisna samo od lastnosti njenih prednikov, ampak tudi od kakovosti trotoev, ki so jo oplodili. Na njeno kakovost vplivajo še zunanji dejavniki, na primer prehrana v zgodnji mladosti, kvaliteta oploditve, parjenje v sorodstvu ter nenazadnje starost, poškodbe in bolezni. Če torej hočemo povečati učinkovitost in gospodarnost čebelarstva, moramo zamenjati vse neustrezne matice. Čebelarji pa se za ta korak le neradi odločajo. Poglavitni razlog je tveganje, da zamenjava ne bo uspešna, saj je ob neugodnih razmerah verjetnost, da bo čebelja družina novinko tudi sprejela, manjša od 50 odstotkov. Pri

Preko sata v vzdolžni smeri navlečemo najlonsko nogavico in vstavimo letvice.

opravilu, ki včasih že meji na loterijo, ne pomagajo niti čebelarjeva spretnost niti znanje in izkušnje.

Večina sodobnih postopkov zamenjave temelji na dodajanju matice v matičnicah. To so lesene, kovinske ali plastične kletke, ki matico varujejo pred napadalnimi starimi čebelami, dokler se družina ne privadi nanjo. Pomanjkljivost takega načina so spoznali že nemški čebelarji ob koncu prejšnjega stoletja. Čebelji družini navadno dodajamo mlado matico. Ko jo polno energije zapremo v kletko, postane nemirna, njen nemir pa se nato prenese tudi na čebeljo družino in ta jo prav zaradi nervoznega in begavega vedenja zavrne. Nemški čebelarji so matici skušali olajšati začetno inkubacijsko dobo. Kletko je zamenjal t.i. lineburški okvir. Pritrjen na sat namreč varuje matico pred napadalkami, hkrati pa zadovolji njene biološke potrebe, to je zaleganje jajčec. Prvotno napravo so pozneje delno spremenili, tako da ji je po funkciji podobna pokrovnna matičnica. Le-to lahko še zdaj kupite v trgovinah s čebelarskimi pripomočki.

Žal pa se je že zelo hitro izkazalo, da je pri zahtevnih posegih, na primer takrat, kadar je družina že več dni osirotela, tak način dodajanja neustrezen. V tem primeru mora matica kar nekaj dni ostati **pod okvirčkom**, tako da ji ta postane pretesen in sindrom kletke se ponovi.

Čebele stresemo na sat skozi lij.

Matico po vstavitvi na sat izpustimo.

To je opazil že Beuschlein v začetku tega stoletja. Njegova rešitev je bila preprosta. Varovalni okvir je toliko povečal, da je vanj zaprl celoten čebelji sat in s tem pridobil kletko, ki matici ob spremljavi čebel negovalk omogoča nekajdnevno zaleganje, ne da bi se pri tem počutila utesnjeno. Žal, so se tudi pri tej rešitvi pokazale številne pomanjkljivosti. Tedaj ko je nastala, razen lesa in kovinske mreže niso poznali drugih ustreznih materialov. Leseno ogrodje je zahtevalo natančnost in spretnost pri izdelavi. Kovinska mreža, napeta prek njega, je po vstavitvi v čebelje gnezdo delovala hladno in tuje, kar je dodatno vznemirjalo čebele. Zaradi okorne konstrukcije so se čebele pogosto poškodovale, to pa je še povečalo nemir v panju. Tako je bil sicer napreden poskus, žal, prehitro pozabljen.

Seveda pa je danes mogoče ob pomoči sodobnih materialov odpraviti vse največje pomanjkljivosti. Predstavljam vam način, kako uporabiti prirejeno Beuschleinovo metodo dodajanja matice čebelji družini. S tem postopkom boste kar najmanj vznemirili čebele, cenjen in primeren je tudi za ljubiteljskega čebelarja, saj razen nekaj spretnosti ne zahteva posebnih pripomočkov.

Postopek dodajanja čebelje matice v nogavici

Za zamenjavo oziroma dodajanje matic po tem postopku potrebujete:

- ženske hlačne nogavice št. 5 (največja velikost)
- lesene letvice: za AŽ panj štiri, velikosti 400x15x8 mm,
- za LR panj pa dva, velikosti 430x20x8

Ostre robove in vogale na satu obrusimo, da ne trgajo najlona.

mm ali 430x10x8mm,

- večji plastični lij,
- plastično vedro ali sipalnik,
- maticnico ali maticne klešče,
- smirkov papir ali rašpljo,
- 10 do 15 cm dolgo vrvico.

Najprej izberemo sat, v katerega bomo dodajali matico. Ta mora biti brez zalege z nekaj zaloge medu in cvetnega prahu. Večina celic v satju naj bo praznih, vendar očiščenih (pripravljenih za zaleganje jajčec). Robove in vogale na satu obrusimo s smirkovim papirjem ali rašpljo, da niso več ostri in da ne bi poškodovali najlonske tkanine. Nogavice odrežemo v hladnem delu. Uporabimo lahko oba spodnja dela, pa tudi hlačni del, tako da ene nogavice zadoščajo za dodajanje treh matic. Nato jih navlečemo prek sata in hkrati pazimo, da ne poškodujemo tkanine. Ko je sat v nogavici, na vsakem od robov dodamo letvice. Le-te imajo vlogo distančnikov, to je regulatorjev razdalje med satom in tkanino.

V plastično vedro ali sipalnik otresemo nekaj pesti čebel, ki jih bomo uporabili kot čebelje spremljevalke. Nekaj časa počakamo, da se starejše čebele vrnejo v panj, preostale pa skozi plastični lij presujemo v nogavico s satom. Čez minuto ali dve z maticnico ali maticnimi kleščami dodamo še matico. Takoj po vstavitvi jo osvobodimo, odprtino na nogavici pa prevezemo z vrvico. Tako nobena od čebel ne more niti vstopiti niti izstopiti. Sat nato vstavimo v gnezdo osirotele družine.

Matica se zelo hitro prilagodi novim razmeram, saj začne najpozneje v nekaj urah

zalegati. Tkanina je skoraj ne ovira, ker je tenka in prožna. Enako velja za čebele na nasprotni strani pregrade. Tudi če se do matice vedejo sovražno, je popolnoma varna, ne glede na to, da je od njih oddaljena samo nekaj milimetrov. Čebele namreč matico umorijo v gruči, pregrada iz tkanine pa to preprečuje, tudi če se v nogavici znajdejo starejše, sovražno razpoložene čebele. Ko le-te opazijo, da so zaprte, je navadno želja po svobodi močnejša kot gon po uničenju mlade kraljice.

Po 24 urah se razmere v panju praviloma normalizirajo. Matica redno zalega, oddajati začne feromone, ki pomirijo tudi najbolj razborite posameznice. Vse nadaljnje aktivnosti čebelarja so odvisne od stanja, pred dodajanjem matice in med njim:

1. Če gre le za rutinsko zamenjavo bolne ali ostarele matice, že 24 ur po vstavitvi odstranimo vrstico in naredimo manjšo odprtino, skozi katero posameznim čebelam omogočimo vstop ali izstop. Po enem dnevu preverimo stanje, in če je vedenje matice in čebel okoli nje normalno, odprtino povečamo, tako da nogavico zavijamo prek robov satnika. Navadno matica ostane še nekaj dni pod nogavico, potem pa jo sama zapusti. Šele takrat jo odstranimo, in sicer tako, da jo izvlečemo ali, bolje, prerežemo, s čimer preprečimo poškodbe čebel, ki so ostale na satu.

2. Če so se razmere v panju ne glede na upoštevanje navodil zapletle ali če matico dodajamo družini, ki je že dalj časa osirotela in je že potegnila zasilne matičnike, ali pa so ob njej že čebele trotovk, moramo biti pri opravi previdnejši.

Ob takih razmerah mora matica ostati zaprta dlje časa. Zato moramo njej in njenim spremljevalkam poleg hrane zagotoviti tudi ustrezno zalogo vode. Najbolje jo je dodati v obliki navlaženega kosčka mahu ali tapetniške (poliuretanske) pene.

Dan ali dva po vsaditvi previdno odvezemo nogavico in naredimo manjši vhod. Če se čebele, ki so vstopile, vedejo prijazno, postopamo tako, kot je opisano v točki ena. Če so nasilne, odprtino znova zapremo. Pri tem čebel preganjavk ni nujno odstraniti, razen če je njihovo število izjemno veliko in bi lahko ogrozile matico.

Matica in njene spremljevalke naj tako še dan ali dva ostanejo izolirane. Medtem preverimo razlog za neprijazen sprejem (rop, navzočnost stare matice, izleženje nove matice, zasilni matičniki, čebele trotovk). Po odstranitvi ovir so čebele že po nekaj urah pripravljene sprejeti tudi novinko. Le če so prisotne čebele trotovk, mora matica ostati izolirana še štiri do pet dni, dokler ne prevlada vpliv njenih feromonov, delovni utrip v panju pa se prilagodi njenemu ritmu.

3. Velikokrat se zgodi, da čebelja družina zaradi ropanja osiroti. Čebele roparice po vdoru v panj poiščejo matico in jo umorijo. Ko ni več kraljice, so jim ob splošni zmedbi na stežaj odprta vrata, da svoje nečedno početje opravijo do konca. K ropu so nagnjene predvsem šibke čebelje družine, pa tudi povsem normalne, ki nimajo razvitega ustreznega čuta za obrambo.

Na tega pa poleg dednosti precej vplivajo tudi matični feromoni. Zato je ob vsakem manjšem ropu smiselno razmišljati o zamenjavi matice v napadeni družini. Pri tem postopamo tako, kot je opisano v točki 2. Po nekaj dneh zaleganja v izolaciji se vzpostavi normalna feromonska aktivnost, ki posredno ugodno vpliva na obrambno vedenje čebel. Hkrati mora čebelar z vsemi drugimi ukrepi preprečiti nadaljnje ropanje.

4. Matico lahko dodamo tudi v panj, v katerem je še vedno dejavna stara matica. Medišče panja s pregrado ločimo od plodišča, odpremo gornje žrelo, dodamo nekaj satov čebel z zalego in vsaj minimalno zalogo medu ter cvetnega prahu. Priporočljivo jih je tudi dokrmili. Nato dodamo mati-

Čebele spremljevalke so matico že sprejele. (Foto: J. Valjavec)

Sat z matico dodamo v plodišče panja.

co. Vstavev je manj problematična kot sicer, saj v medišču ostanejo samo mlade čebele, seveda pod pogojem, da je pregrada dovolj tesna. Po sprejemu postopno spet združimo obe polovici panja. Združitev lahko opravijo tudi čebele same, če kot pregrado uporabimo sloj štirih ali petih listov časopisnega papirja. Zelo pogosto v

panju ostaneta in vse do pozne jeseni zalegata obe matici, s tem pa okrepiča številčnost čebelje družine.

Sklep

Prve poskuse dodajanja matic v nogavici sem opravil avgusta 1993. Doslej sem na ta način dodal že 78 matic, tako v AŽ in LR panjih kot v polovičnih LR panjih. V treh letih se je ta postopek izkazal za učinkovitejšega od večine drugih. Vsaditev ni uspela le sedemkrat, ne glede na to, da je bila večina posegov opravljenih ob najbolj neugodnih razmerah: ob navzočnosti zasilnih matičnikov, čebel trotovk, poznopoletnem ropu in celo takrat, ko so čebele matico, dodano v matičnici, že zavrnile ali celo umorile.

Dodajanje matice v najlonski nogavici je univerzalen postopek, mogoče ga je uporabiti v vsakem panju, ne glede na obliko in velikost satnikov. Lahko ga uporabimo vedno, tudi ko so čebele že dlje časa osirotele ali žrtve ropa. Zaradi preprostosti in zanesljivosti bo pri tem načinu uspešen tudi čebelar začetnik.

Preizkusite ga tudi vi, ne bo vam žal.

NOVA FUNKCIJA ČEBELARJEV

Čebelar lahko postane osrednji dejavnik pri pridobivanju čebeljih pridelkov. Ne samo kontrolirana pridelava, ki zagotavlja dokumentirano kakovost in izvor medu, temveč tudi aktivno vključevanje v marketing postaja čedalje pomembnejša naloga čebelarjev. Zlasti za prodajo medu na domu ni potrebna učena ekonomika, zadostuje predvsem spoštovanje narave in čebel, predvsem pa spoštovanje kupcev, ki jim bo čebelar ponudil visokokakovostne pridelke iz svojega čebelnjaka.

Današnji porabnik zasluži pošteno in strokovno ponudbo, to pa mu lahko posreduje le čebelar – neposredni pridelovalec medu.

Primer takšnega pristopa čebelarja k porabniku je pokazala Čebelarska družina Kranjska Gora na posvetovanju čebelarjev v Polju pri Ljubljani februarja letos. Temelje za boljšo kakovost in zagotovljen izvor so si čebelarji postavili sami s pravili za prido-

bivanje pristnega slovenskega medu gornjesavske doline. Preprosta in vsem razumljiva pravila med drugim opisujejo značilnosti medu in določajo kontrolo, način čebelarjenja, čiščenje medu, hranjenje, utekočinjenje in polnjenje medu v kozarce ter tudi sankcije. Glede na količino pridelanega medu prejme čebelar (član) od Čebelarske družine Kranjska Gora ustrezno število nalepk.

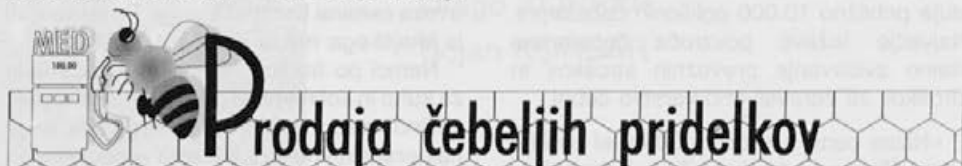
Kranjskogorski čebelarji želijo s poudarjanjem pristnosti in kakovosti svoj med ločiti od medov, ki jih prodajajo v trgovinah. S svojim naslovom na nalepki pa prevzamejo vso odgovornost glede kakovosti in izvora pristnega slovenskega medu Gornjesavske doline.

Vsekakor je tak pristop zanimiv tudi kot dodatna turistična ponudba – turistu bi morali ponuditi res nekaj dobrega in v tem kraju pridelanega medu.

Čebelarstva družina Kranjska Gora doka-
zuje, da lahko tudi manjši čebelarji bolj
nadzorovano pridelujejo med, saj to zago-
tavlja višjo kakovost pridelkov. To bo še
kako pomembno jutri – v obdobju čedalje

bolj prostega pretoka blaga oziroma čedalje
večjih pritiskov medu tujega izvora na slo-
venski trg.

Milan Meglič
Čebelarstva družina Kranjska Gora

NESTABILNOST SVETOVNEGA TRŽIŠČA Z MEDOM

»Zviševanje cen medu so v zadnjem
času občutili predvsem uvozniki«, piše
Alastair Guild v marčevski številki Financial
Timesa.

Uravnoteženost svetovnega tržišča z
medom je zelo občutljiva. Stalna negoto-
vost pri predelavi in preskrbi medu je v
zadnjih 12 mesecih zvišala cene medu v
prodaji na debelo za več kot 50 odstotkov.
Po drugi strani pa se je svetovno povpraše-
vanje po medu v zadnjih 20 letih komaj kaj
povečalo. Zadnjega velikega povečanja
cen v prodaji na debelo pa še ni opaziti v
prodaji na drobno. V Veliki Britaniji so se
cene v prodaji na drobno celo znižale, v
zadnjem letu za odstotek. Krizo zaradi
podražitev so tako doslej občutili le uvozniki
in obrati za pobiranje. Pričakovati je, da se
bo v prihodnjih mesecih zviševanje cen v
prodaji na debelo še nadaljevalo.

Nekdanja Sovjetska zveza, največji sve-
tovni proizvajalec medu, doslej ni igrala
kakšne pomembnejše vloge na svetovnem
tržišču, saj ga je izvozila približno 6.000
ton, pridelala pa kar 231.000 ton. Evropski
strokovnjaki za med menijo, da se to v
prihodnosti ne bo kaj dosti spremenilo,
čeprav ponekod v Evropi preučujejo testne
vzorke kakovostnega medu iz Sibirije. Ve-
liko je namreč pomislekov zaradi onesna-
ženosti nekaterih območij nekdanje Sovjet-
ske zveze, zaradi nejasnega izvora medu
in negotovosti glede nabave.

Največji svetovni izvoznik medu in drugi
največji pridelovalec je Kitajska. Lani je
izvozila 53 odstotkov od celotne proizvod-
nje 150.000 ton. Kitajski med povečini upo-

rabljajo za mešanje in v trgovinah ga proda-
jajo kot mešani cvetlični med za gospodinj-
stvo. V Veliki Britaniji ga prodajo kar 80
odstotkov celotne prodaje, čistega cvetlič-
nega medu pa le 20 odstotkov od celotne
prodaje.

Ko je v zgodnjih 90-ih Kitajska poslala
na svetovno tržišče velike količine medu,
so evropski uvozniki plačali za tono medu
skupaj z vsemi stroški le borih 700 dolarjev.
Temu so se zato morali prilagoditi tudi
drugi veliki izvozniki, kot so Argentina, Avs-
tralijska in Mehika.

Cena medu iz Kitajske se je zdaj zvišala
na 1200 dolarjev za tono in tako so se
zvišale tudi cene medu drugih izvoznikov.

Zaradi sprva nizkih cen medu je kitajska
vlada uvedla sistem izvoznih licenc. S tem
je želela urediti čezoceansko prodajo. Od-
ločilnega pomena za zdajšnjo podražitev
pa je verjetno slaba letina tako na Kitajskem
kot drugod.

Tako so npr. lani v Mehiki pridelali komaj
50 odstotkov običajne letine. Vzrok za to
so bile tako slabe vremenske razmere kot
tudi slab vpliv prejšnjih nizkih cen. Več kot
50 odstotkov čebelnjakov so namreč uničili
orkani. To pa je bil razlog, da se je med v
drugih srednjeameriških državah (Gvate-
mala, Salvador) od septembra podražil za
25 odstotkov.

Suša v Avstraliji in Argentini je pustila
dolgotrajne posledice. Nenavadno obilno
deževje v severnih kitajskih provincih pa
se bo poznalo tudi pri pridelavi. Vsaj do
letošnjega poletja.

Kitajski čebelarji ne čebelarijo z velikim

številom čebeljih družin, saj imajo povprečno manj kot 50 panjev. Živijo kar v šotorih, ki si jih postavijo poleg čebelnjakov in pri tem nomadskem načinu s seboj nosijo vso potrebno opremo. Država zaposluje približno 10.000 poklicnih čebelarjev. Največje težave povzroča čebelarjem stalno zviševanje prevoznih stroškov in stroškov za zdravstveno varstvo čebel.

»Nizke cene v začetku 90-ih let so številne Kitajce odvrnile od čebelarjenja,« pravi Stephen Beaty, direktor Fuerst Day Lawson Verney, največjega uvoznika medu v Veliki Britaniji in lastnika podobnega podjetja v severovzhodni Kitajski. »Z zanimanjem zdaj pričakujemo, kako bodo višje cene vplivale na številčnost čebelarjev.«

Kitajska skuša prodreti tudi na druga tržišča, uspeh pa je nekako polovičen. ZDA utegnejo postati ugodno tržišče, zato si Kitajska tam išče nadomestilo za manjšo prodajo na evropskem in japonskem tržišču. Toda z uvedbo protidumpinskih ukrepov in uvoznih kvot se je prodaja kitajskega medu na ameriško tržišče zdaj s 30.000 ton zmanjšala na 20.000 ton.

Preusmeritev Kitajcev na ameriško tržišče pa je povzročilo slabšo preskrbljenost evropskega trga, posledica tega pa so višje cene. Na Kitajskem pa se je povečala tudi domača poraba. Ob slabi ponudbi in načinu prodaje zdaj v tej državi porabijo povprečno 100 g medu na prebivalca. Če bi se pri zdajšnji pridelavi poraba na prebivalca povečala na 160 g, bi to pomenilo, da Kitajska nima več kaj izvažati. Če pa bi se z dvigom standarda poraba na Kitajskem povečala na 250 g, kot na primer v Braziliji in Argen-

tini, bi Kitajska sama postala največji uvoznik medu.

Nekaj takšnega se zdaj dogaja v Nemčiji. Od 90.000 ton, kolikor jih potrebujejo, jih 70.000 uvozijo, to pa je približno polovica uvoza celotne Evropske unije. Pri tej količini je kitajskega medu manj kot 10.000 ton.

Nemci po tradiciji porabijo največ medu za kuho in kot namizni med. Nemčija kupuje večino medu v Mehiki in Argentini in je najperspektivnejše tržišče za »specialitete« – to je čisti cvetlični med. Veliko povpraševanje je po čistem britanskem medu, nabranem na vresju, kot tudi po novozelandskem medu manuka. Za ta med so namreč znanstveno dokazali njegove zdravilne lastnosti, zato dosega v Evropi najvišjo ceno.

V Veliki Britaniji v celoti pridelajo le 4.000 ton medu, Francija pa ga pridelava več kot 30.000 ton. Španija ima več kot 4.000 čebelarjev, ki se ukvarjajo s trženjem, in dvakrat več pridobitnih panjev kot Francija.

Evropske čebelarje skrbi, da ne bodo več konkurenčni, če bi najprej znižali, pozneje pa celo odpavili uvozne takse za med iz dežel tretjega sveta. To skupaj s širjenjem bolezni že ogroža proizvodnjo, pravi Ged Marshall, direktor britanskih proizvajalcev medu in podpredsednik Copa, organizacije Evropske unije za kmetijstvo.

»Razmere in zahteve ostajajo nespremenjene«, pravi Stephen Beaty. On je namreč tisti, ki od pridelovalcev v Indiji in Afriki redno prejema vzorce medu. »To so potencialno veliki izvozniki, vendar morajo najprej izpolniti naša merila, tako glede kakovosti kot cene.«

Priredil: F. Jamnik, vir: Financial Times, št. 32937, 19. 3. 1996.

ČEBELAR JOŽE MARENČE JE PRAZNOVAL 95-LETNICO

prof. JANEZ MIHELIČ

Med ljudmi velja neko splošno prepričanje, da čebelarji dosegajo visoko starost

tudi zaradi ugodnega vpliva čebeljih pridelkov in dela s čebelami. Verjetno to drži, saj

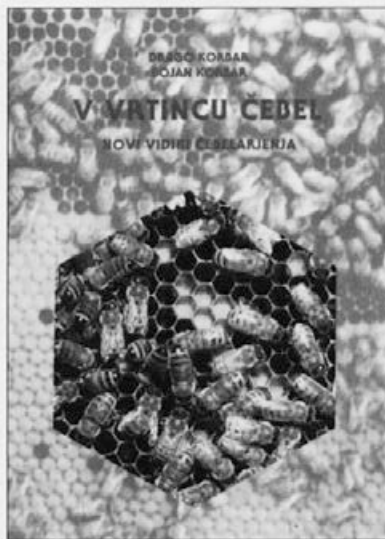

Drago KORBAR
Bojan KORBAR

V VRTINCU ČEBEL

NOVI VIDIKI ČEBELARJENJA

130 strani
opremljenih z barvnimi fotografijami in risbami

Drago KORBAR
Bojan KORBAR

V VRTINCU ČEBEL

NOVI VIDIKI ČEBELARJENJA

130 strani
opremljenih z barvnimi fotografijami in risbami

NAROČILNICA

NAROČAM:

V VRTINCU ČEBEL

Stroške poštne krije založba

PLAČAL(A) BOM:

☐ V ENKRATNEM ZNESKU (PO POVZETJU – 15 % POPUST) **3.927 SIT**

☐ V 2 OBROKIH

ŠT. IZVODOV CENA

4.620 SIT

V ceni je že vključen prometni davek

NASLOV

IME IN IN PRIIMEK:

ULICA:

POŠTA:

TELEFON:

DATUM:

PODPIS:

KNJIGE LAHKO NAROČITE TUDI PO TELEFONU (064) 715-515 ALI POŠLJITE NAROČILNICO PO TELEFAKSU
ŠT. (064) 715-988.

NAROČENE KNJIGE BOSTE PREJELI
NAJKASNEJE V 14 DNEH OD NAROČILA.
NAROČILNICA OBVEZUJE KUPCA IN ZALOŽBO.

POŠTNINA
PLAČANA
PO
POGODBI
79/95

KRANJSKA CESTA 13
4240 RADOVLJICA

je v naših vrstah veliko čebelarjev, ki so kljub visoki starosti čili in zdravi, predvsem pa zelo vitalni. Eden takšnih čebelarjev je tudi naš dolgoletni član Jože Marenče iz Martinje vasi; letos je praznoval petindevetdesetletnico, kljub visoki starosti pa še vedno čebelari.

Rodil se je 24. marca 1901 v majhni vasi Bačje nad Mokronogom. Oče je bil usnjarski delavec, zaposlen v Mokronogu, doma pa je skupaj z ženo tudi kmetoval. Leta 1911 se je z družino preselil v Dravlje pri Ljubljani. V družini je bilo osem otrok. Osnovno šolo je obiskoval v Šentvidu nad Ljubljano. V Dravljah se je prvič srečal tudi s čebelami, saj sta v tem kraju čebelarila kar dva velika čebelarja. Prvi je imel približno sto kranjičev, to pa je bilo za tisti čas res veliko. Ko je kot fantič opazoval vrvenje čebel, se je kar nekako zaljubil vanje. Takrat si je sam izdelal majhen čebelnjaček in si za tri krone kupil kranjič. Ker pa ni imel knjig, da bi se naučil čebelariti, ni vedel, da mora jeseni čebele nakrmili. Tako so mu naslednjo pomlad odmrle in to ga je zelo razžalostilo. Prvo njegovo srečanje s čebelami se je torej končalo bolj žalostno. Kljub temu pa ni izgubil veselja do njih. Žal pa ni imel več veliko časa, saj je šel v uk za kolarja v Ljubljano. Tako je moral za nekaj časa tudi iz drugih razlogov opustiti misel na čebele in resnejše čebelarjenje.

Leta 1950 pa se mu je le ponudila priložnost, da je znova začel čebelariti. Svoje tri

panje je postavil v čebelnjak brata Toneta, ki je čebelaril v Vikrčah pod Grmado. Skupaj sta čebelarila in Tone ga je naučil vseh skrivnosti, saj je bil vester in dober čebelar. Leta 1975 pa sta se z ženo preselila v Martinjo vas pri Mokronogu. Tam si je lahko postavil svoj doma narejeni čebelnjak za dvanajst panjev. Tako se je po dolgih letih, v katerih kljub veselju ni imel možnosti čebelariti, lotil tega opravila. Kmalu pa je postal čebelnjak premajhen in moral ga je povečati. Še danes ima kljub visoki starosti deset naseljenih AŽ panjev, ki si jih je izdelal sam. Kot pravi sam, je to za njegovo starost dovolj.

Jože Marenče s svojo družino pred novim čebelnjakom v Martinji vasi pri Mokronogu ob otvoritvi. Kasneje je čebelnjak še nekoliko povečal.

Prideluje predvsem med, pa tudi propolis in cvetni prah. Vse panje in tudi čebelarstvo orodje si je izdelal sam, nekatera orodja po lastnem načrtu. Najbolj je zadovoljen s svojim sončnim topilnikom, saj vse satje pretopi nanj. Vsa leta je tudi član Čebelar-ske družine Trebelno-Mokronog in Čebelar-skega društva Trebnje. Na nobenem se-stanku ne manjka, ne zamudi nobenega poučnega izleta, ki jih prireja društvo. Na Slovenskega čebelarja je še posebej nave-zan, saj ga prebere od prve do zadnje besede in revija mu je še v veliko veselje.

Reden gost je tudi na republiškem čebelar-skem posvetovanju v Polju. Odkar mu je umrla žena, so mu čebele največje tolaž-nice in nepogrešljive spremljevalke v življe-nju. Najbolj pa ga zanimajo vse novosti na področju čebelarstva, saj ga inovatorstvo zelo veseli in še vedno skuša kaj izboljšati tudi v svojem čebelnjaku. Njegova največja želja je, da bi mu zdravje še naprej omogo-čalo čebelarjenje, saj to izpolnjuje večino njegovega življenja. To mu seveda ob tako visokem jubileju želimo tudi vsi slovenski čebelarji.

LETOS PRAZNUJEJO SVOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ – 85-LETNICO

JOŽE BLAŽON
MARJAN FURLAN
FRANC GRIL
JANEZ KOZINA
JAKOB KRALJ
JANEZ KURE
IVAN LEBEN
FRANC LESJAK
STANE NABERGOJ
MARTIN NEMANIČ
LUDVIK POLŠE

POSTOJNA
AJDOVŠČINA
PTUJ
RIBNICA
DOLSKO
ČRNOMELJ
BOROVNICA
LJUBNO
AJDOVŠČINA
METLIKA
LJ-BEŽIGRAD

ANTON PRIMC
MARTIN PŠENIČNIK
JANEZ REMEC
RUDI RINC
FRANC ŠTURM
KAREL ŠUMAH
ANTON URBANIČ
JOŽE ZALEZNIK
ANTON ŽMAVC

SLOVENSKA B.
SL. KONJICE
LITIJA
STUD. – PEKRE
KANAL – BRDA
ŽERJAV
SVETA ANA
LJUBNO
GORNJI GRAD

Vsem jubilantom iskrene čestiteke!

VABILO NA PRVI SESTANEK KOMISIJE ZA ČEBELARSKE KROŽKE PRI ČZS

Vse mentorje čebelarskih krožkov in vse, ki ste pripravljeni sodelovati v komisiji za čebelarske krožke pri Čebelarski zvezi Slovenije, vabim na prvi sestanek, ki bo v **sredo 10. julija 1996, ob 12. uri v prostorih ČZS, Cankarjeva 3, v Ljubljani**. Na sestanku bomo oblikovali program dela komisije, imenovali sedem stalnih članov komisije in druge sodelavce komisije ter določili njihove naloge.

Franci Marolt

Predsednik komisije za čebelarske krožke pri ČZS

INFORMACIJE O ČEBELJIH PAŠAH NA TELEFONSKEM ODZIVNIKU IN TELETEKSTU

Vse podatke o donosih na opazovalnih postajah in druge informacije lahko dobite 24 ur na dan na telefonskem odzivniku številka (061) 12-61-335. Podatki so objavljeni tudi na teletekstu TV Slovenija na strani 145 C.

Opazovalno napovedovalna služba medenja
pri ZČDS, KIS in MKGP

MAKS GRUDEN

Ko so se na Primorskem odpirali prvi pomladni cvetovi, smo izvedeli, da je ugasnilo življenje našega prijatelja in čebelarja Maksa Grudna. Kadar se poslavljamo od prijatelja, nam je hudo, saj vemo, da smo izgubili človeka, ki nam veliko pomeni.

Rodil se je leta 1919 v Ljubljani, zato smo se od njega poslovili na ljubljanskih Zalah. V naše društvo se je vključil leta 1973. Svoje čebelice je imel v Umagu in pogosto je zahajal k njim, saj je pri njih našel svoj mir in počitek.

Grosupeljski čebelarji ga bomo ohranili v lepem spominu.

Čebelarstvo društvo
Grosuplje

ALOJZ OJSTERŠEK

Konec marca smo se čebelarji v Laškem poslovili od našega dolgoletnega člana Alojza Ojsterška (roj. 1920), upokojenega mizarja in avtolčarja. Čebelaril je od leta 1946. Bil je tudi čebelarški preglednik in vzrejevalec matic. V skrbi za napredek čebelarstva je kot mentor šolskega krožka uvažal v čebelarjenje mladi rod v Vrhu nad Laškim. Čebelnjak, ki stoji v Rečici, na meji z Debrim, je pravi vzor vsem čebelarjem in pogosto so ga obiskovali mladi čebelarji ob svojih srečanjih. Slika njegovega čebelnjaka je tudi na letošnjem koledarju, in sicer za mesec april. Izdelal je tudi posebne panje, to pa dokazuje njegovo inovatorstvo na tem področju. Za svoje požrtvovalno in nesebično delo je prejel odličje Anton Janša III. in II. stopnje. Vsa leta je bil zvest član čebelarskega društva. Ko ga je bolezen priklenila na posteljo, je za čebelnjak skrbela njegova žena in tudi poslej bo v skrbnih rokah.

Njegovi prijatelji čebelarji se ga bomo spominjali kot zvestega in delovnega člana društva.

Čebelarstvo društvo
Laško

JOŽE KOVAČIČ

Člani ČD Maribor—mesto smo se poslovili tudi od enega naših najstarejših članov Jožeta Kovačiča. Rojen je bil leta 1913, po poklicu je bil fotograf specialist. Čebelaril je že od leta 1927, član našega ČD pa je postal leta 1946. Povprečno je v AŽ panjih oskrboval po 20 čebeljih družin. Za svoje delo s čebelami in v čebelarški organizaciji je leta 1980 prejel priznanje, leta 1985 pa odličje Anton Janša III. stopnje.

V letih 1980–1983 je bil odbornik ČD, od 1980 do 1985 pa terenski poverjenik za koroško četrt v Mariboru. Bil je skromen in požrtvovalen človek. Ob 50-letnici delovanja je naše ČD podelilo svojcem pokojnega Jožeta posebno priznanje in zahvalo za njegovo zvestobo čebelarstvu in čebelarški organizaciji ter za medsebojno tovariško sodelovanje.

Čebelarstvo društvo
Maribor—mesto

MILUTIN PETROVIČ

V obdobju med dvema občinama zboroma smo se čebelarke in čebelarji ČD Maribor—mesto poslovili od Milutina Petroviča. Rojen je bil leta 1925 v Dašnici pri Aleksandrovu v Srbiji, umrl pa je oktobra lani v Mariboru. Med drugo svetovno vojno se je bojeval proti ustaškemu okupatorju, po njej pa se je kot častnik zaposlil v JLA. Z ženo Anico sta si ustvarila družino prav v mestu ob Dravi. Pokojni Milutin je bil član društva od leta 1986 in od tedaj je tudi uspešno čebelaril. Še zadnje jesen je sam zazmil 20 čebeljih družin. Od tega jih je dolgo zimo uspešno prezimilo 18 in vdova jih je zdaj že prodala nekemu čebelarju iz okolice Ptuja.

Leta 1988 in 1989 je bil pokojni Milutin odbornik, od 1993 do 1995 pa blagajnik naše ČD. Leta 1989 je od ČD prejel društveno priznanje, 1993 pa odličje Anton Janša III. stopnje. Ob letošnjem praznovanju 50-letnice delovanja našega ČD smo pokojnemu Milutinu podelili še posebno priznanje in zahvalo za zvestobo čebelarstvu in čebelarški organizaciji ter za medsebojno tovariško sodelovanje. Pokojni Milutin Petrovič je bil vojak, vedno dejaven tam, kjer je to bilo najbolj

potrebno. Bil je član Zveze borcev NOV, član častniške organizacije Republike Slovenije in Rdečega križa Slovenije, povsod pa delaven in skromen. Naj mu bo lahka slovenska zemlja, ki jo je spoštoval in si na njej ustvaril svoj dom.

**Čebelarско društvo
Maribor–mesto**

FRANC RENER

Maja letos smo se člani ČD Ilirska Bistrica na pokopališču v Ilirski Bistrici poslovili od našega dolgoletnega člana Franca Renerja, sicer enega najstarejših članov našega društva. Rodil se je leta 1918 v vasi Lože pri Vipavi, od leta 1945, ko se je po sedmih letih vrnil iz vojske in ujetništva, je stanoval v Ilirski Bistrici.

Franc Rener je začel čebelariti leta 1948 in je čebelaril, kolikor mu je zdravje dopuščalo, vse do svoje smrti. V naše ČD se je vključil leta 1953.

Nekaj časa je bil tudi tajnik in blagajnik društva, sicer pa je bil večletni kooperant Medexa iz Ljubljane. V ČD je bil znan kot dober čebelarski strokovnjak, ki je vedno rad pomagal s svojimi nasveti na podlagi dolgoletnih izkušenj. Da je bil v društvu priljubljen sodelavec, dokazuje tudi to, da ga je društvo odlikovalo z odličjem Anton Janša III. in II. stopnje.

Na zadnjo pot smo pokojnega Franca pospremili z društvenim praporom, pri odprtem grobu pa se mu je za njegovo delo v društvu zahvalil njegov predstavnik. Spominjali se ga bomo kot dobrega in prizadevnega čebelarja.

**Čebelarско društvo
Ilirska Bistrica**

POPRAVEK

V čebelarju številka 6/96 na strani 168 je v zadnjem odstavku v članku Veterinarski nasveti za junij pravilno osemindirideset ur in ne štiri ure kakor je bilo pomotoma objavljeno.

ČEBELARSKA ZVEZA SLOVENIJE

RAZPISUJE NATEČAJ

za idejno rešitev znaka, ki bo predstavljal ČZS in slovenske čbelarje.
Osnutke pošljite v zaprti kuverti s pripisom: NE ODPIRAJ – NATEČAJ,
do 20. 7. 1996 na naš naslov.

Če bo kateri od osnutkov izpolnil pričakovanja ga bomo odkupili.

ČZS

**IZŠLA JE NOVA ČEBELARSKA KNJIGA Z NASLOVOM
V VRTINCU ČEBEL**

prof. JANEZ MIHELIČ

Pred kratkim je izšla nova knjiga s področja čebelarstva. Gre za delo Draga in Bojana Korbarja iz Kočne pri Bledu z naslovom »V vrtincu čebel« in podnaslovom Novi Vidiki čebelarjenja. Izdala jo je založba Didakta, d. o. o., iz Radovljice.

Zadnje čase so takšni dogodki pri nas, žal, bolj redki, zato smo vsakega izida novečebelarške knjige toliko bolj veseli. Avtorja sta v knjigi opisala svoje dolgoletne izkušnje s čebelarjenjem v zelo ostrem alpskem podnebju, saj povečini čebelarita ob vznožju Mežaklje, in to z nakladnimi panji. Knjigo sta razdelila na štiri poglavja: Kako do močne čebelje družine, Zakaj z naravnim rojenjem do matic, Kako pospešiti prašenje matic in Kako izdelati LR panj. Knjiga obsega 127 strani in je opremljena z barvnimi slikami in velikim številom skic, predvsem posameznih delov nakladalnega LR panja. Knjigo lahko kupite pri založbi Didakta, Kranjska cesta 13, Radovljica, telefon (064) 715-515.

PRODAM knjige: »UMNI ČEBELAR«, F. Lakmayerja iz leta 1907, nemško »Unsere Honigbiene« K. Sajo iz leta 1920, »Čebelarstvo« iz leta 1984 in komplet letnike »Slovenskega čebelarja« 1951, 1952, 1962, 1984 ter 1985, inf. (064) 731-516.

UGODNO prodam 3 prazne nakladne panje s 3 nakladami – panji so primerni tudi za vrtničkarje brez čebelnjaka, inf. (064) 55-546.

ODKUPUJEM vse vrste čebeljih proizvodov, inf. (061) 484-842.

PRODAM nov LR panj 11 S, cena po dogovoru, inf. (0601) 81-970.

UGODNO prodam 30 AŽ, TAM 6500 za 84 AŽ panjev, inf. (061) 778-492.

PRODAM 4 S točilo, inf. (063) 755-523 – zvečer.

PRODAM čebelnjak z 10 AŽ 9 S panji, inf. (061) 781-191.

PRODAM TAM 3001 vozen z B kategorijo, inf. (0609) 639-612 – zvečer.

OSMUKAČE cvetnega prahu za 10 S LR panje ugodno prodam, inf. (061) 263-715.

PRODAM dvoosno prikolico z naletno zavoro, za prevoz 24 AŽ panjev, vozna je z osebnim avtomobilom, inf. (069) 45-296.

PRODAM 24 naseljenih AŽ panjev (11 S, 10 S, 7 S, 4 S), čebelnjak, ter vso čebelarsko opremo, inf. (061) 162-1596.

PRODAM AŽ panje in čebelje družine na 9 in 10 satih. Telefon (065) 31-846 ali (067) 79-222.

UGODNO PRODAM TAM 4500 registriran do junija 1997 s 60 naseljenimi AŽ panji, ročno prešo za izdelovanje satnic in nekaj novih prašilčkov 3S in 7S. Telefon (061) 329-725 zjutraj ali zvečer.

KUPIM akacijev med ter parni topilnik voščin. Braz Vili, Vrstno 11, telefon (065) 85-707 zvečer.

ČEBELARSKO DRUŠTVO LUKOVICA BO RAZVILO PRAPOR

Čebelarsko društvo Lukovica vabi vse čebelarje in prijatelje čebelarstva na razvitje prapora.

Svečano razvitje prapora bo v soboto 17. AVGUSTA 1996 ob 16. uri v rokovnjaškem gozdičku v LUKOVICI, ki je v neposredni bližini nedokončanega propadajočega Čebelarskega izobraževalnega centra. Po razvitju prapora in kulturnem programu bo poskrbljeno tudi za zabavo.

Čebelarji prisrčno vabljeni!

ČD Lukovica

Vzreja matic **BUKOVŠEK** z najdaljšo tradicijo vzreje v Sloveniji. Nudimo vam kvalitetne, označene in priznane matice doma in v tujini. Vzrejamo čiste kranjske sivke iz odbranih matičarjev pod nadzorom KIS. Matice lahko dobite od konca maja do konca septembra po pošti ali osebno na naslovu

Alojz Bukovšek, Golo Brdo 19, 1215 Medvode, tel. (061) 612-428.

VZREJA MATIC LADISLAV VOZELJ

Dragošek 18, 1275 Šmartno pri Litiji **telefon (0609) 618-786**

Nudimo vam kvalitetne izbrane in označene matice kranjske pasme.

Prednaročila spejemamo vsak dan od 19. do 21. ure. Prevzem je možen osebno po dogovoru. Matice pošiljam tudi po pošti po povzetju, a le nad pet matic.

VZREJA MATIC – ČEBELARSTVO PAVLIN **VZREJALIŠČE Z ENO NAJDALJŠIH TRADICIJ**

Sela pri Semiču 3a, 8333 Semič, telefon (068) 67-324

Nudimo vam kvalitetne, izbrane matice kranjske sivke. Prednaročila sprejemamo po telefonu ali po pošti vsak dan. Prevzem osebno ali po pošti.

Se priporočamo.

Vzreja MATIC **DARKO GRM**, Hude ravne 1, 1273 Dole pri Litiji – telefon (061) 872-145. Tudi letos sprejemamo naročila za kvalitetne označene matice kranjske sivke. Pošljemo jih tudi po pošti – najmanj 3 matice.

Prodajamo feromonske vabe za privabljanje čebeljih rojev z izboljšano kvaliteto izdelane na osnovi nove formule. Cena vabe je 500,00 SIT. V ceno ni zajet 20 % prometni davek in stroški poštne.

IKEMA d. o. o., Orešje 4, 2250 Ptuj, p. p. 102

Tel. – fax (061) 771-090, (062) 772-584

MIZARSTVO KRŽE – z dolgoletno tradicijo – VRHNIKA

Izdelujemo kakovostne AŽ panje po konkurenčnih cenah. Panji so iz kakovostnega smrekovega lesa in rogljičeni (cinkani). Satniki so iz lipovega lesa in vrtani za žičenje. Desetsatne AŽ panje lahko dobite takoj, za ostale vrste panjev tipa AŽ pa sprejemamo naročila.

NOVO! Sprejemamo tudi naročila za izdelavo in dobavo ORIGINALNIH ZAKLAD, distančnih vložkov in pitalnikov za 10-satne AŽ panje po najnovejših izpopolnitvah avtorjev I. Frančiča in M. Debelaka.

Franč Krže, Idrjska 10, 61360 Vrhnika, telefon (061) 751-317

Čebelarstvo
DREMELJ

Čebelarstvo
DREMELJ
– vzreja matic –
Dragovšek 13,
1275 Šmartno
pri Litiji
tel.: (061) 883-931

Vsak dan od 7. do 9. ure in po 20. uri sprejemamo prednaročila za označene matice čiste kranjske sivke, odbrane pod nadzorom Kmetijskega inštituta Slovenije. Prevzem osebno ali po pošti.

Sprejemamo tudi prednaročila za zrele matičnike po ugodni ceni, dvig je možen samo osebno.

Se priporočamo.

SKLEPI PRVE SEJE NOVEGA UPRAVNEGA ODBORA ČEBELARSKE ZVEZE SLOVENIJE

Prva seja novega upravnega odbora Čebelarke zveze Slovenije je bila 20. maja 1996 v Ljubljani. Vodil jo je predsednik zveze Lojze Peterle, navzoči pa so bili vsi člani upravnega in večina članov nadzornega odbora. Po predsednikovem pozdravu so sprejeli naslednje sklepe, pomembne za nadaljnje delo organov Zveze:

S prvim sklepom so določili, da bodo seja upravnega odbora v prihodnje vedno ob ponedeljkih ob 14. uri in trideset minut.

Nato so razpravljali o imenovanju predsednikov komisij in nalogah obeh podpredsednikov ČZS in sprejeli drugi sklep:

Za vodenje posameznih področij ČZS so poleg predsednika odgovorni: za zastopanje in predstavljanje ČZS v mednarodnih odnosih inž. Franc Šivic, za ekonomska vprašanja in povezavo s slovenskimi čebelarji Boris Seražin, gospodarsko-kadrovsko komisijo vodi Lojze Peterle, člani pa so oba podpredsednika in tajnik ČZS. Predsednik komisije za zdravstveno varstvo čebel je dr. Jože Šnajder, predsednik komisije za izobraževanje je Anton Rozman, predsednik za delo s čebelarskimi krožki pa Franci Marolt, komisijo za tehnologijo vodi inž. Marjan Debelak, predsednik komisije za selekcijo in vzrejo je prof. Janez Gregori, predsednik komisije za ekonomiko čebelarjenja je Boris Seražin, člana pa sta Milan Meglič in Marjan Jug, predsednik komisije za zaščitno znamko medu je Milan Meglič, predsednik komisije za odlikovanja in nagrade je Marjan Jug, člana pa sta Martin Cmok in Rado Remšak, komisijo za organizacijske in pravne akte vodi Anton Rems, predsednik komisije za čebelarsko kulturno dediščino pa je Marjan Skok.

Predsedniki komisij morajo v tridesetih dneh pripraviti program dela in predlagati člani (3 do 7), ki bodo v njih pripravljeni delati.

V odbor za čebelarstvo pri Kmetijskem inštitutu Slovenije so namesto g. Marjana Skoka imenovali inž. Franca Šivica.

Navzoči člani nadzornega odbora pa so za predsednika izvolili Zdravka Ribnikarja.

S tretjim sklepom so določili nove podpisnike finančnih dokumentov ČZS. Vse finančne dokumente podpisujeta po dva pooblaščenca, imenovani pa so: Lojze Peterle, Franc Šivic, Boris Saražin, Rado Remšak in Milan Runtas.

Četrty sklep: Za potnine in dnevnice navzočim na sejah odborov in komisij ČZS pripada povračilo stroškov javnega prevoza in dnevnice v višini 3.500 SIT za dvanajsturno odsotnost, 1750 SIT za odsotnost nad osem ur in 1220 SIT za odsotnost do 6 ur.

Peti sklep: Za člane uredniškega odbora Slovenskega čebelarja so imenovani: prof. Janez Mihelič, mag. Mira Jenko Rogelj, inž. Jože Babnik, dr. Janez Poklukar, dr. Jurij Senegačnik, dr. Aleš Gregorc, inž. Marjan Debelak in dr. Janko Božič.

V časopisnem izdajateljskem svetu pa so: Lojze Peterle, prof. Janez Mihelič, inž. Marjan Debelak, dr. Jože Šnajder, predsednik KIS, predstavnik biotehniške in predstavnik veterinarske fakultete.

K informaciji o uresničevanju letnega delovnega načrta navzoči niso imeli pripomb, saj delo poteka po programu. Predsednik Lojze Peterle in tajnik Milan Runtas sta pohvalila organizacijo slovesnosti ob 90. obletnici ustanovitve čebelarke organizacije v Konjicah in devetnajstega tekmovanja mladih čebelarjev v Slovenskih Konjicah.

S sedmim sklepom so nato člani potrdili, da lahko mladim čebelarjem – udeležencem tekmovanja v Slovenskih Konjicah brezplačno razdelimo tristo Priročnikov za čebelarje začetnike, organizatorjem posavskega tekmovanja mladih čebelarjev v Radečah petdeset koledarjev za leto 1996, in da podjetju Tanin iz Sevnice, sponzorju posavskega tekmovanja mladih čebelarjev v Radečah, objavimo brezplačen oglas. Čebelarjem iz Bosne in Hercegovine bomo na njihovo prošnjo podarili tolikšno število matic, kolikor sredstev bo ČZS zanje prejela od sponzorjev in vzrejevalcev.

Osmi sklep: V Slovenskem čebelarju bo

v prihodnje v mesečnih opravilih tudi kratek opis dela v nakladnih panjih.

G. Peterle je predlagal, naj ČZS septembra na Brdu pri Kranju pripravi sprejem in pogovor z mentorji krožkov, sredstva za to pa bo Zveza dobila od sponzorjev.

G. Leštan je vprašal, kaj bo letos z nakupom sladkorja in regresom za zdravila. UO je v zvezi s tem sprejel osmi sklep:

Komisija za ekonomiko čebelarjenja naj čim prej pripravi predlog za regresiranje sladkorja za zimsko krmljenje čebel in ga pošlje pristojnim ministrstvom.

V zadnjem, desetem sklepu pa so zapisali, da bodo na seje upravnega odbora ČZS v prihodnje vabili tudi urednico kmetijskih nasvetov na Radiu Slovenija Ivanko Polanc in uredništvo Kmečkega glasa. Predsednike komisij, ki niso člani UO, in druge strokovne sodelavce pa bodo vabili na seje, na katerih bodo obravnavali problematiko, s katero se ljubiteljsko ali poklicno ukvarjajo.

Sejo je sklenil predsednik Lojze Peterle in vse na novo imenovane predsednike komisij prosil, da čim bolj dejavno sodelujejo pri izvajanju delovnega programa ČZS.

GRE ZA MED!?

MARJAN DEBELAK

DELO, 29. 3. 1996: »Delnice Droge gredo za med, pa še cena jim raste.« Take in podobne naslove pogosto beremo v naših časopisih. Ali pa nam pri tem pride na misel sodobni nesmisel tega starega ljudskega rekla? Le-ta namreč pomeni, da gre neka stvar tako dobro v prodajo kot med. Torej tako, da jo ljudje množično kupujejo in razgrabijo, se domala stepejo zanj, da jo le dobijo.

Kdaj so že minili tisti časi, ko je bilo tako?! Takrat so ljudje še hrepeneli po sladilu in zdravilu, ki je v medu. Sladkorja in drugih sladic ni bilo. Tudi antibiotikov na recept ne. Odkar pa je človek iznašel

umetna nadomestila za med in jih začel izdelovati v neizmernih količinah, je postal med čisto navadno tržno blago.

Na žalost čebelarjev pa med ne gre več ne »za med« ne za navadno tržno ceno! Vse več tega sladkega in zdravnega izdelka namreč ostaja neprodanega v čebelarjevih posodah ali pa ga čebelar odda po izjemno nizki ceni, da le sprazni posode.

Ko torej dan za dnem beremo ali poslušamo več kot odsluženo reklo »gre za med«, se čebelarji lahko le grenko nasmehemo. Pomislimo na navado, ki je »železna srajca« v pisnem in govornem izražanju in bo to tudi ostala.

ČMRLJI – PRIJAZNI KRILATI KOSMATINČKI – BLIŽNJI SORODNIKI ČEBEL

JANEZ GRAD

Sem ljubitelj čmrljev. Že vse od otroštva jih imam rad, zdaj na starost pa jim nameenjaj še več pozornosti. Njihov obstoj ogroža predvsem človek. V članku opisujem nekatera izmed številnih opažanj in ugotovitev o življenju čmrljev, z njimi pa želim pri bralcih vzbuditi več zanimanja za te lepe in koristne žuželke, pa tudi več konkretnih dejanj, da bi lahko še naprej kljubovali številnim naravnim sovražnikom in tudi človeku, ki škodljivo posega v naravo in s tem v njihovo življenjsko okolje.

POLETNA RAZMIŠLJANJA OB ČMRLJIH

Avgustovski dan je. Delno je oblačno in piha rahel vzhodni veter, ki hladi še pred nekaj dnevi skoraj neznosno poletno vročino. Sedim pred lesenimi hišicami z majhnimi panjički, ki sem jih spomladi razpostavil okrog stanovanjske hiše, nekaj na južni strani, nekaj pa v prisojnim bregu za hišo. Iz odprtih živahno vzletavajo in se vračajo črni, sivi in rjavi čmrlji – majhni in veliki, vseh vrst. Večinoma so to delavke,

Čmrlji so v naravi zelo razširjeni in jih najdemo v skoraj vseh delih Slovenije. Njihove družine so zelo številne in se razvijajo v različnih okoljih. Čmrlji so zelo pomembni za naš ekosistem, saj sodelujejo pri opraševanju mnogih rastlin. Njihove gnezda so zelo zanimiva in jih lahko najdemo v različnih krajih, od travnikov do gozdov.

Gnezdo čmrljev je vedno zelo čisto.

od katerih prenekatera prinaša domov na zadnjih nožicah debeli kepici rumene, bele, rjave ali roza obarvane obnožine oziroma cvetnega prahu, občasno pa vzleti tudi kakšen samček – trotek ali mlada matica, ki leti na praho, ali pa že sprašena dokončno zapušča družino in se odpravlja prezimovat nekam na hladno in primerno vlažno mesto v gozdu ali v kakšnem grmovju. Čmrljeve družine so dosegle vrh svojega razvoja. Ta se je začel spomladi, od avgusta do jesenskih megel in mraza pa bodo umirale. Čmrlji končajo tako, da jih pojedo ptiči, omagajo pa tudi zaradi starosti (1 – 3 meseci) ali zaradi lakote in mraza. Ko se ohladijo, otrpnejo in umrejo. Dandanes pa jih, predvsem na hitrih cestah, veliko umre tudi na vetrobranskih steklih hitrih avtomobilov.

To leto čmrljem ni bilo naklonjeno. Mrzla pomlad, ki je trajala od marca do junija, z veliko oblačnosti, dežja in mrzlih severovzhodnih vetrov je maticam onemogočila običajni razvoj družin, saj se zalega ni izlegla ali pa se je prepočasi, tako da so požrešni lačni ptičji roparji v tem obdobju polovili skoraj vse matice. Te morajo namreč spomladi same letati na pašo, vse dokler njihovega dela ne prevzamejo mlade delavke. Zgodaj spomladi smo videvali letati okrog veliko čmrljev – matic, pozneje pa vse manj. Sredi poletja, torej julija, ko je sonce začelo pripekati, čmrljev skoraj ni bilo več. Tistih vrst, ki delajo gnezda v zemlji, v različnih luknjah in rovih miši, krtov

in voluharjev, se je še nekaj ohranilo, tistih vrst (sivi, črni, rjavi), ki gradijo gnezda na površini, v travi ali mahu, pa skoraj ni bilo. Še posebno žalostno je stanje v ravninskih predelih, saj so poleg naravnih razmer svoje dodali, in to verjetno usodno, kmetje z umetnimi gnojili, vsemi vrstami škropivi, zgodnjo košnjo ter poljedelsko oziroma travniško mehanizacijo, ki zmelje v prah vse, kar ni skrito pod zemljo. Za čmrlje so prijaznejši višje ležeči kraji, na 500 do 900 metrih nadmorske višine, saj tam ni toliko srakoperjev, pa tudi kmetje ne morejo povsod uporabljati težke mehanizacije, tako da marsikateri travnik prepustijo naravnemu razvoju in ga ne gnojijo. Očitno so zdaj tista leta, ko se moramo vprašati, ali čmrljem ali vsaj nekaterim njihovim vrstam na Slovenskem ne grozi propad. Bodo izumrli? Bodo z njimi izumrle tudi nekatere cvetice? Ali občudovalci pomladanske in poletne narave ob poteh ne bodo več srečevali lepo, pa tudi nekoliko manj lepo obarvanih, zadovoljno brundajočih okroglastih kosmatinčkov? Če se to zgodi, bo naša narava, na katero smo tako radi ponosni, dolgočasnejša, mi pa bomo soodgovorni, da se je to zgodilo. Kot povsod lahko pomagamo tudi tem našim prijateljem v stiski, da nas bodo razveseljevali še naprej.

O čmrljih lahko zapišemo številne lepe in žalostne zgodbe. Da bi jih bolje razumeli in še sami vstopili v krog, ki jim ga je v tisočletjih dodelila narava, naj na kratko opišem nekaj svojih opažanj in nekaj opa-

žanj drugih ljubiteljev ter strokovnjakov, avtorjev del, katerih seznam boste našli na koncu prispevka.

ČMRLJI – POMOČNIKI ČEBEL

Okras narave

Izletniki in drugi ljubitelji narave opazijo na cveticah brenččeče, lepo pisano obarvane in prijetno okrogle, z dlačicami poraščene »kosmatinčke« – ČMRLJE, ki nabirajo cvetni prah in srkajo nektar. Zelo so gibčni – obiščejo tri do petkrat več cvetov kot čebele. Za obrambo imajo želo, vendar so to najbolj miroljubne žuželke in pičijo le, če jih po nepotrebnem stisneš s prsti ali jim stikaš po gnezdu, v letu pa le izjemoma.

Radoveden ali jezen te čmrlj nekaj časa obletava, nato pa odleti svojo pot. Brez čmrljev bi bili naši travniki mrtvi in dolgočasni.

Delitev dela s čebelami

Čmrlji se prehranjujejo podobno kot čebele, z nektarjem in cvetnim prahom, pri tem pa nehote opravljajo za cvetice najpomembnejšo nalogo preživetja – oprasevanje. Čmrlji imajo daljši rilček za srkanje nektarja, zato radi obiskujejo cvetice, katerih cvetovi imajo dolge vratove in na dnu le-teh nektar. Čebele se takšnim cveticam raje izognejo.

(Nadaljevanje prihodnjič)

ZVEZA ČEBELARSKIH DRUŠTEV SLOVENSKE KONJICE JE ORGANIZIRALA ODMEVNO PROSLAVO OB 90. OBLETNICI PRVE ČEBELARSKE ORGANIZACIJE

JANEZ MIHELČ

Predsednik Maks Tajnikar je bil slavnostni govornik na proslavi. (Foto: J. Mihelič)

Visok jubilej prve čebelarske podružnice, ustanovljene v Slovenskih Konjicah in 850-letnica obstoja Slovenskih Konjic sta bila dovolj velik motiv za čebelarje iz Zgornje Dravinjske doline, da so poleg tekmovanja mladih čebelarjev pripravili tudi proslavo v počastitev ustanovitve prve čebelarske organizacije, ki se je takrat imenovala Čebelarska podružnica Slovenske Konjice.

Pred kulturnim domom so se v soboto, 11. maja 1996, začeli zbirati čebelarji iz bližnjih krajev. Prišli so iz vseh koncev Štajerske, od Velenja do Maribora, med njimi pa so bili tudi častni gostje: župan Slovenskih Konjic, predsednik Čebelarske zveze Slovenije Lojze Petrle in predstavniki sosednjih čebelarskih društev. Po stari navadi so goste že pred dvorano pozdravili domači godci, tokrat ansambel »Štirje revni«, z domačimi vižami.

Mlade pevke so v bogatem kulturnem programu nastopale preoblečene v čebele.

V prenovljeni dvorani kulturnega doma je vse goste in udeležence najprej pozdravil predsednik Zveze čebelarških društev Slovenske Konjice Maks Tajnikar. Nato je predal besedo županu občine Slovenske Konjice. Ta je dejal: »Sožitje narave in človeka je lepo vidno pri čebelarjenju. Čebelarji s svojim znanjem dosegate, da čebela dela za človeka in naravo. V zgodovini človeštva, pa tudi slovenstva je imelo čebelarstvo že tudi večjo podporo in je bilo bolj cenjeno, kot je danes, naj bo tako tudi v prihodnje. Čebelarstvo si to zasluži.

Čestitam vam, čebelarji, ob devetdeset-

letnici organiziranega čebelarstva na Konjiškem. Čestitam za lepo pripravljeno čebelarško razstavo, za dobro izvedbo državnega tekmovanja mladih čebelarjev in še posebej za izdajo zbornika ob tej visoki obletnici. Zbornik zgodovine čebelarške organizacije je dragocen dokument za naše okolje in ljudi, namenjen zlasti našim znancem, verjetno pa tudi nam, ko bomo praznovali stoletnico. Še naprej vam želim veliko uspehov pri vašem delu z mladimi.«

Slavnostni govor je imel predsednik Zveze čebelarških društev Slovenske Konjice Maks Tajnikar. V njem je na kratko

Ob tako visokem jubileju so najzaslužnejšim podelili priznanja A. J. druge in tretje stopnje.

(Foto: J. Mihelič)

orisa! najpomembnejše dogodke v devetdesetletni zgodovini. Med drugim je dejal:

»Čebelarstva podružnica v Slovenskih Konjicah je bila ustanovljena 27. maja 1906. Glede na dejstvo, da je bilo prvo čebelarstvo na Štajerskem ustanovljeno 5. aprila 1904 na Ptuj, lahko ugotovimo, da so tudi v naši dolini čebelarji kmalu začeli razmišljati o potrebi po organiziranju čebelarjev v čebelarstvo podružnico, ki naj bi bila organizacijsko povezana s čebelarskim društvom na Ptuj. Ustanovnega občnega zbora leta 1906 v ljudski šoli v Čadramu se je udeležilo 70 čebelarjev. Pobudniki ustanovitve so bili učitelji Jurko, Brumen, Pukmajster in Rosentan. Vsi so sodelovali z Jurančičem, ki je zelo veliko naredil za razvoj in organiziranje čebelarstva na Spodnjem Štajerskem. Na drugem občnem zboru so za predsednika izvolili Janka Časla, nadučitelja v šoli v Špitaliču. Sprejeli so smernice za hitrejši razvoj čebelarstva. Poskusno so kupili dva AŽ panja. Tako se je čebelarstvo do druge svetovne vojne kar lepo razvilo. Med vojno so številna čebelarstva propadla, saj so bili čebelarji izgnani v Srbijo, ali so bili v zaporu, ali pa v vojski. Da niso propadla vsa, ima največ zaslug Karel Polegek iz Višenika.

Po vojni je bilo več neuspešnih poskusov na hitro obnoviti čebelarstvo. Pokazalo se je, da uspeh zagotavljajo že preizkušene organizacijske oblike, kot so čebelarske družine in čebelarska društva. Leta 1948

so čebelarji ustanovili štiri čebelarska društva – Loče, Slovenske Konjice, Zreče in Vitanje. Prva tri so dejavna še danes. Čebelarstvo se je tako lepo razvijalo, dokler se ni leta 1983 pojavila varoza. Pred tem smo imeli 2251 čebeljih družin, nato se je njihovo število zmanjšalo na 1544, danes pa je to število le nekoliko večje, saj imamo 1788 družin. Tako smo izgubili 31 odstotkov čebeljih družin. Večina čebelarjev je starejših, in ker smo želeli pomladiti naše vrste, smo ustanovili štiri čebelarske krožke. Leta 1978 so se čebelarske družine organizirale v Občinsko zvezo čebelarskih družin in praksa je pokazala, da je bila odločitev pravilna. V Zvezi načrtujemo in rešujemo pomembne naloge, povezane z zdravstvenim varstvom čebel, izobraževanjem članov, organizacijo razstav in pashnega reda, poleg tega pa oblikujemo enotne pristope za celotno območje in zato dosegamo boljše rezultate. Prihodnja usmeritev je razvoj majhnih in srednje velikih čebelarstev na celotnem območju občine. Večja čebelarstva morajo biti gibljiva, tako da bodo lahko izrabljala pašo po vsej Sloveniji. Ta usmeritev je nujna zaradi oprashovanja rastlin, saj čebele oprashijo kar 85 odstotkov vseh cvetov. Vsi se moramo še bolj potruditi, da bomo ohranili tako naravo kakor tudi čebele.

Ob koncu se iskreno zahvaljujem vsem pokroviteljem in sponzorjem, ki so ob tem jubileju omogočili vse tri prireditve, to je

Prizadevnih čebelarjev v Konjicah ne manjka, odlikovanja, ki so jih prejeli pa so spodbuda za bodoče delo.

proslavo, tekmovanje mladih čebelarjev in čebelarstvo razstavo.«

Nato je spregovoril predsednik ČZS Lojze Peterle. Poudaril je predvsem ekološki vidik čebelarjenja, saj danes prav nanj vsi, tudi kmetije, ki imajo največ koristi od opaševanja čebel, kaj radi pozabljajo. Zanj je pomemben tudi vzgojni vidik, saj se mladi ljudje ob čebelah lahko vzgajajo v odgovorne in pridne ljudi, za to so jim lahko najboljši vzor prav naše čebele. Tudi ekonomski vidik čebelarjenja ni zanemarljiv in zaradi vsega tega ne smemo dovoliti, da bi čebelarstvo nazadovalo in bilo obsojeno na postransko vlogo v družbi in da bo postalo žrtev tržnogospodarskih zakonito-

sti. Vsem čebelarjem Zgornje Dravinjske doline je čestital k visokemu jubileju in jim v prihodnosti zaželel še več uspehov.

Sledili so pozdravi predstavnikov čebelarstev in organizacij, potem pa je bil izjemno privlačen kulturni program, ki sta ga povezovala čebelica Marjetka in čebelček Jurij. Program so v obliki pravljice zgodbe o konjiškem zmaju pripravili učenci OŠ ob Dravinji. Po kulturnem programu je predsednik Maks Tajnikar najzaslužnejšim članom podelil odličja Anton Janša druge in tretje stopnje. Zlato odličje Anton Janša pa je na občnem zboru ČZS prejel Ivan Videčnik iz Zreč.

OKROGLA OBLETNICA

FRANC ŠIVIC

Čebelarji se radi spominjamo začetkov svojega druženja s čebelami, saj so marsikomu temeljito in odločilno zaznamovali celotno življenjsko pot. Nekatere so čebele »okužile« že v rani mladosti, druge potem, ko so si ustvarili družino in se nekako ustalili, veliko pa je tudi takih, ki so si čebele priskrbeli šele na jesen svojega življenja, da bi imeli kaj početi po upokojitvi. Sam

sodim med tiste prve. In ker mineva letos 50 let, kar sem se čebelam zapisal za vse večne čase, čutim nekakšno dolžnost, da obudim spomine na tiste lepe, nepozabne prve stike.

Ko sem dopolnil šest let, so me starši iz rodne Ljubljane poslali v tiho vasico ob vznožju gozdnatega Krma, da bi na kmetiji tete Angele, mlajše sestre moje mame,

Požarjeva domačija v Strahomerju. Na velikem vrtu pred hišo je nekdanji stal čebelnjak ČD Ljubljana Vič. V ugodnih hojevih letinah so na ta prostor postavili tudi po več sto panjev. (Foto: F. Šivic)

pasel krave in po svojih močeh pomagal pri kmečkih opravilih. Vasica se imenuje Strahomer in prepričan sem, da večina Slovencev še ni slišala zanjo, saj leži stran od osrednjih poti in je vsa skrita v zelenju najrazličnejšega drevja. Svet, v katerega sem prišel, je bil zame popolnoma drugačen od mestnega in prve dni sem vse skupaj doživljal kot dolge, čudne sanje. Počasi sem se začel privajati na pojočo izžansko govorico, na glasove domačih živali ter na doslej neznane vonjave, ki so vele iz kmečkih hiš, hlevov, iz sveže orane zemlje, iz jelovega gozda in iz potoka, polnega rib in rakov. Krave sem vodil na pašo zjutraj ob svitu. Vračal sem jih okoli desete ure, ko se živali zaradi sitnih muh in obadov niso več mogle pasti. Znova sem jih gnal na pašo popoldne, vračal pa sem se domov pod noč. Vmes sem bil večinoma prost in ta čas sem temeljito izkoristil za potepanje po vasi. Tako sem na enem od svojih pohodov odkril v sadovnjaku bližnje kmetije star lesen čebelnjak, ki je bil poln nizkih, lepo poslikanih panjev. Razposajeno šumenje čebel in omamen vonj po medu, ki je vel po okolici, sta me tako prevzela, da sem kakor omamljen obstal pred čebelnjakom in nobena sila bi me tedaj ne spravila s tistega mesta. Obsedla me je nepremagljiva želja, da bi tudi sam imel čebele, vsaj en panj. Da bi iz njega švigale moje čebele na bližnji travnik in se potem druga za drugo vračale domov težko obložene s koški cvetnega prahu na nogah. Ne spominjam se več, koliko časa sem tisti dan ostal pri čebelnjaku, vem pa, da sem potlej zahajal tja zelo pogosto. Ponavadi sem se kar ulegel tik ob panjih v travo in nepremično buljil v žrela, kjer so se gnetle delavke. Včasih me je enakomerno šumenje tako omamilo, da sem zaspal. Tudi opikale so me tu in tam, vendar si tega nisem gnal k srcu, čeprav sem imel večkrat zateklo oko ali ustnico.

Nekega sončnega dne, bilo je opoldne in v bližnji cerkvi je ravno zvonilo, me je iz sanjarjenja prebudilo nenavadno glasno bučanje. Opazil sem, da se iz enega od panjev kakor reka vsipajo čebele. Dvigale so se nad streho čebelnjaka in kmalu jih je bilo toliko v zraku, da so skoraj zatemnile

sonce. Potuhnili sem se v travo in radovedno čakal, kaj se bo zgodilo. Podzavestno sem čutil, da njihovo šumenje ni bilo grozeče, ampak prej veselo, celo razposajeno. Kakšne četrte ure so čebele krožile nad sadovnjakom, nato pa so se začele zbirati okoli stare jablane, kjer so sčasoma obmirovale na veji v obliki velike viseče gruče. Tedaj sem stekel v hišo in gospodarju povedal, da so mu čebele iz enega od panjev ušle na vejo bližnjega drevesa. »Čebele niso ušle, samo rojile so«, mi je povedal stari Juhov oče, edini čebelar v vasi. »Zdaj ti bom pokazal, kako se roj ogrebe.«

V čebelnjaku je poiskal prazen panj, ga zadaj odprl in privezal pod vejo, tik pod čebeljo kepo. Nato je vejo dvakrat, trikrat krepko potresel in roj je skoraj v celoti padel v nastavljeni panj. Nekaj čebel se je sicer dvignilo v zrak in zaplesalo okoli moje glave, toda kmalu so se sedle na rob panja in začele tam veselo utripati s krili. »Vidiš, matica je gotovo notri med čebelami, ker

Nad vasjo se vspenja starodavna cerkva Sv. Jakoba, tik za njo pa stoji Aličev čebelnjak. (Foto: F. Šivic)

so tako mirne in ne izletavajo iz novega doma,« me je poučeval čebelar. »Še kakšne pol ure jih bom pustil, da se veselijo, nato pa bom dal panj na novo mesto v čebelnjak in imel bo eno čebeljo družino več.« Kar sline sem požiral ob teh besedah. Verjetno bi ponorel od sreče, če bi mi Juhov oče tedaj rekel. »Ta roj je tvoj. Tu ga imaš in domov ga nesi.« Bil sem seveda premajhen, da bi mi zaupali tako dragoce- nost, kot je rojčebel. Toda eno stvar sem vedel zagotovo: prvi roj, ki ga bom poslej našel, bo moj. In to bo začetek mojega čebelarjenja.

Ko sem dopolnil sedem let, so prišli pome in vrniti sem se moral v mesto. Začel sem hoditi v šolo. Med počitnicami pa sem vsako leto prihajal v Strahomer. Juhov oče je medtem umrl, in ker ni imel nihče od njegovih naslednikov veselja do čebel, so šle kmalu tudi te za svojim gospodarjem. Kjer koli sem hodil, po gozdu, po polju, po

S slamo kriti gospodarsko poslopje, nema priča nekdanjih dni. (Foto: F. Šivic)

pašniku, povsod sem oprezal za roji, toda zaman. Šele ko sem dopolnil 17 let, se mi je točno na moj rojstni dan izpolnila srčna želja. Tedaj sem našel svoj prvi roj, in sicer na mladi jablani v domačem sadovnjaku. In kakor da bi me hotela usoda nagraditi za potrpežljivost in vztrajnost, sem kmalu za njim ogrebel še dva roja. Tako sem končno postal čebelar.

KO BI BILO TAKIH MLADIH ČEBELARJEV V DEŽELI OB MURI ŠE VEČ

ČEBELARSTVO NEGUJEJO IZ RODA V ROD

Kobilje – Na osnovni šoli Kobilje (občina Kobilje) že vrsto let dokaj uspešno deluje čebelarski krožek, ki ga vodi Aleš Lutar. V krožku je 18 učencev, in to od najmlajših do višje stopnje. O vsem tem in še o čem smo se pogovarjali z mladima čebelarkama Jasmino Gregorec in Majo Kaplja. Povedali sta nam, da imajo na šolskem dvorišču vzorno urejen čebelnjak z osmimi čebeljimi panji. Tedaj so čebele sicer še »mirovale«, krožkarji pa so se že veselili prvih spomladanskih dni, ko bodo njihove čebele »zaživele«, narava bo ozelenela, zacvetelo bo sadno drevje... Lani so mladi čebelarji pridelali 30 litrov kakovostnega medu (akacijev, lipov) in ga porabili predvsem v šolski kuhinji (pozimi so učenci dobivali čaj z medom). Krožkarji točijo med jeseni, in to kar na šolskem hodniku. V krožku se zbirajo enkrat na teden, se pogovarjajo o delu in izpopolnjujejo čebelarsko znanje. Predvsem poleti pa opazujejo čebele, jim doda-

jajo sladkor, čistijo čebelnjak. Za delo s čebelami imajo kobiljski mladi čebelarji posebne delovne obleke. Vse to potrjuje, da je čebelarstvo v Kobilju na dobri poti. Mladi čebelarji (redke so učenke, ki jih veseli čebelarjenje, Maja in Jasmina pa sta izjemi) so nam tudi povedali, da delovanje čebelarskega krožka zelo podpira tudi vodstvo osnovne šole Kobilje in ravnatelj Ivan Sajko. Ob strani pa jim stoji tudi Čebelarska družina Kobilje-Dobrovnik. Lani so se mladi čebelarji udeležili državnega čebelarskega tekmovanja na Ravnah na Koroškem. Dosegli so nekaj zavidljivih uspehov, to pa jih je še bolj spodbudilo k delu. Naloge, ki jih čakajo letos, so spomladansko čiščenje čebelnjaka in okolice ter ureditev zelenic. Udeležili se bodo tudi državnega čebelarskega tekmovanja, želijo pa oskrbovati več čebeljih družin. Ker želijo, da bi Kobilje še naprej ostalo oaza neokrnjene narave, pozivajo starejše, naj zasadijo več medovitih rastlin.

J. Žerdin

RAKOVEC
GUNCELJSKA 28/a
1210 LJUBLJANA ŠENTVID
Telefon – fax: (061) 51-076

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME

IZDELUJEMO:

- točila za med z ročnim ali električnim pogonom iz aluminija ali nerjaveče pločevine
- kadilnike
- lovilce rojev AŽ, LR, smukalce cvetnega prahu 330/280, matičnice
- cedila za med – enojna in dvojna
- posode za med 30, 50, 80 l
- posode in stojala za odkrivanje satja
- čebelarski pribor (vilice, univerzalne klešče, klešče za satnike, matične klešče)
- oprema za panje (razstojišča AŽ 5 do 15 – nosilci matičnih rešetk, matične rešetke – matične rešetke haneman – LR sponke – zapahi – žica za žičenje satnikov

NOVO! SMUKALCI ZA CVETNI PRAH

Cene so konkurenčne

se priporočamo!

ČEBELARSKA TRGOVINA

Na zalogi imamo različne velikosti posod za shranjevanje medu iz nerjaveče pločevine, poleg tega pa tudi vso ostalo čebelarsko opremo.

Logar

Delovni čas:

vsak dan od 8.00 do 12.00 ure

in od 14.00 do 18.00 ure

ob sobotah od 8.00 do 12.00 ure

LOGAR TRADE d.o.o., Čebelarstvo, proizvodnja in trgovina
Zupanova 1, 4208 Šenčur, tel. (064) 41 663, faks: (064) 41 499

APIS M & D.D.O.O.

MARKO DEBEVEC

ČUŽA 7

61360 VRHNIKA

telefon: (061) 751-282

Odprto: od 9.-12. in 16.-18. ure

**PREDELAVA VOSKA V SATNICE PO UGODNIH CENAH
KUHA VOŠČIN IN TAKOJSNJA MENJAVA VOŠČIN ZA SATNICE
PREVZEM VOŠČIN SAMO V NEPRODUŠNIH PLASTIČNIH VREČAH**

Vse čebelarje in čebelarstva družstva obveščamo, da izdelujemo hladno valjane, nelomljive satnice vseh velikosti:

- Urejeno imamo vso dokumentacijo in pogoje za izdelavo
- Satnice izdelujemo na novih sodobnih strojih, velikost celic popolnoma ustreza naši kranjski čebeli
- Vosek steriliziramo v oljnih sterilizatorjih pri 126 °C
- Priporočamo vam, da se za nakup satnic dogovorite v okviru čebelarskih društev (ugodnejša cena), po dogovoru pa pridemo po vosek tudi sami
- Iz enega kilograma voska izdelamo po dogovoru od enajst do dvanajst AŽ satnic
- Cene za predelavo voska v satnice so zelo ugodne
- Po ugodni ceni odkupujemo pretopljen čebelji vosek
- Nudimo satnike vrtane 6x, limane, zbite
- Cena predelave voska je od 210 do 240 SIT/kg

ODPRTO IMAMO VSAK DELOVNIK OD 9.-12. IN OD 16.-18. URE, OB SOBOTAH PA OD 9.-12. URE.

PRIZNANO VZREJALIŠČE MATIC APIS M & D.D.O.O. VRHNIKA

sprejema prednaročila za kakovostno, izbrano in označeno matico kranjske pasme. Konec maja in junija so na voljo čel - **NOVO!** - tih.

- **izdelujemo beljakov** Nudimo vam ves čebelarski repro material, **čebel, po želji z dodatkom zdravil.**

- NOVO! -

Nudimo vam ves čebelarski repro material.

Časopis Slovenski čebelar je ustanovilo »Slovensko čebelarsko društvo za Kranjsko, Štajersko Koroško in Primorsko« leta 1898.

Izdaja ga Čebelarska zveza Slovenije, Cankarjeva 3/II, 61000 Ljubljana, tel.: (061) 210-992, fax: 126-13-35.

Časopis izhaja v Ljubljani vsakega 1. v mesecu in je oštevilčen z zaporedno številko meseca. Časopisni (izdajateljski) svet sestavljajo: Lojze Peterle, inž. Marjan Debelak, prof. Janez Mihelič, dr. Jože Šnajder, dr. Janez Poklukar, dr. Aleš Gregorc.

Uredniški odbor sestavljajo: prof. Janez Mihelič, inž. Jože Babnik, dr. Jurij Senegačnik, dr. Janez Poklukar, mag. Mira Jenko-Rogelj, inž. Marjan Debelak, dr. Aleš Gregorc in dr. Janko Božič.

Glavni in odgovorni urednik: prof. Janez Mihelič.

Lektorica: prof. Nuša Radinja.

Letna naročnina za nečlane je za leto 1996 4.550,00 SIT. Posamezna številka stane 450,00 SIT.

Članarina, skupaj z naročnino za Slovenski čebelar, je 4.000,00 SIT.

Člani imajo pravico do enega brezplačnega oglasa do 20 besed v tekočem letu, vsako nadaljnjo besedo pa plačajo po veljavnem ceniku za splošne oglase.

Cene reklamnih oglasov: cela barvna stran na ovitku 50.000,00 SIT, v sredini 30.000,00 SIT, pol strani 15.000,00 SIT, četrt strani 7.000,00 SIT. Popust pri ceni za 3- do 5-kratno objavo je 10 odstotkov, za 6- do 10-kratno objavo 20 odstotkov, za celoletno objavo 30 odstotkov. Cena splošnih oglasov je 40,00 SIT za besedo, enako tudi za osmrtnice, ki vsebujejo več kot 40 besed. Številka tolarkega žiro računa pri APP v Ljubljani je: 50101-678-48636.

Po mnenju Ministrstva za informiranje Republike Slovenije (23/39-92) je mesečnik Slovenski čebelar proizvod informativnega značaja (13. točka tarifne številke 3), za katere se plačuje 5-odstotni prometni davek.

Tiska KURIR p.o. Ljubljana, Parmova 39.

Oblikovanje naslovnice: Boštjan Debelak.

Rokopisov in nenaročenih fotografij ne vračamo.

KJE LAHKO KUPITE STEKLENO EMBALAŽO IN NALEPKE ZA MED

Da bi vam olajšali nakup steklene embalaže, smo se dogovorili s čebelarji z različnih območij, da bodo prodajali kozarce za med:

- **za Pomurje:** Medobčinska zveza čebelarskih družin Murska Sobota, vsak torek od 15. do 17. ure, dogovorite se z g. Antonom Štefkom, tel. (069) 48-265;
- **za osrednjo Slovenijo:** vsak torek med 10. in 18. uro, pokličite g. Davida Ferleta, tel. (061) 14-29-242 in 14-29-766, Dobrunje;
- **za Gorenjsko:** vsak dan, razen nedelje, od 15. ure dalje pokličite g. Braneta Kozinca, tel. (064) 733-203, Lesce.
- **za Podravje:** vsako sredo in petek ves dan, pokličite g. Karla Štukla, tel.: (062) 814-102, Slovenska Bistrica.
- **za Dolenjsko in Posavje:** vsak torek in petek med 7. in 16. uro pokličite g. Jožeta Teropšiča, (068) 73-471 Gorenje Kronovo 7, (Pri Otočcu).

Na zalogi imajo kilografske kozarce z navojem na kovinske pokrove. Embalaže ne pošiljajo po pošti! Kozarci so kos s pokrovom 45 tolarjev brez 35 tolarjev.

Zveza ima na zalogi samolepilne etikete za 1 kg in 1/2 kg kozarce z medom. Naročite jih po telefonu (061) 210-992, pošljemo jih po povzetju.

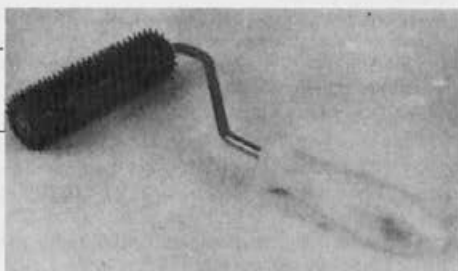
HACKLER LUKNJALO

Najbolj učinkovita
naprava za
odkrivanje medu.

Luknjalni obročki so
narejeni iz ustrezne
plastike, držalo iz
nerjavečega jekla.

Na razpolago so 4
dolžine (tipi):

Model širina valja v mm	Cena SIT
50.8	5.800
108	6.800
130	7.500
152	8.400
203	9.000

J. ŠIMEC

Ljubljana, Prešernova 15
Telefon: (061) 125 94 61

Čebelarska zadruga

NEKAR

Avševčeva 5

1122 Ljubljana

(061) 484 842 (Švigelj Anton)

(061) 159 08 94 (Seražin Boris)

Ponuja

- Kozarce za med velikosti:

720 ml 28,5 Sit (1430 kos.)

370 ml 23 Sit

- Kovinske pokrove Twist OFF

fi 82 mm 11 Sit

fi 66 mm 9 Sit

- Kartone za kozarce 60 Sit

- Vreče za 200 l sode za med, ki nam omogočajo
higiensko spravljanje medu v kovinskih sodih.

Zaloge blaga so omejene.